

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
Școala Doctorală de Contabilitate

TEZĂ DE DOCTORAT

REZUMAT

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Dănescu Tatiana

Drd. Matei Radu Bogdan

Alba Iulia

2026

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
Școala Doctorală de Contabilitate

**RECONFIGURAREA CONECTIVITĂȚII CONTABILE ÎN
CONTEXTUL RAPORTĂRII ESG. ABORDĂRI
MULTIDIMENSIONALE ȘI INTERDEPENDENȚE ALE
CONFORMITĂȚII NEFINANCIARE**

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Dănescu Tatiana

Drd. Matei Radu Bogdan

Alba Iulia

2026

CUPRINSUL REZUMATULUI TEZEI DE DOCTORAT

Cuvinte cheie.....	3
Cuprinsul tezei de doctorat.....	4
Introducere.....	7
Contextul general.....	8
Motivația și relevanța temei de cercetare.....	10
Obiectivele cercetării.....	11
Metodologia cercetării.....	12
Conținutul succint și direcțiile de cercetare.....	14
Concluzii finale și contribuții proprii.....	17
Limite ale cercetării și oportunități viitoare de cercetare.....	31
Bibliografie.....	32

Cuvinte cheie

Sustenabilitate, durabilitate, nefinanciar, guvernanta corporativă, ESG, BVB, Directiva NFRD, Directiva CSRD, transparență, indicatori cheie de performanță, indicatori financiari, analiză econometrică, grad de conformitate, performanță nefinanciară, date panel.

Cuprinsul tezei de doctorat

Listă abrevieri.....	6
Introducere.....	8
Contextul general.....	9
Motivația și relevanța temei de cercetare.....	11
Obiectivele cercetării.....	12
Metodologia cercetării.....	13
Cuvinte cheie.....	15
Capitolul 1 Tranziția de la CSR la ESG – Conceptualizare în context economic actual....	16
1.1 Responsabilitatea socială corporativă și motivația spre evaluarea riscurilor nefinanciare de mediu, sociale și de guvernanță.....	16
1.1.1 Repere istorice și direcții de dezvoltare – de la Raportul Brundtland la Agenda 2030	17
1.1.2 Evoluții conceptuale și delimitări teoretice privind conceptele fundamentale ale raportării durabile.....	22
1.1.3 Raportarea integrată – factor declanșator al tranziției de la CSR la ESG.....	25
1.2 Evoluția cercetării în domeniul sustenabilității și al digitalizării - Analiză bibliometrică	27
1.2.1 Metodologia analizei bibliometrice – instrument de revizuire a literaturii de specialitate.....	27
1.2.2 Rezultatele analizei bibliometrice.....	29
1.3 Concluzii preliminare.....	39
Capitolul 2 Integrarea raportării de durabilitate și a digitalizării în contabilitate.....	42
2.1 Noi provocări în profesia contabilă: raportarea de durabilitate și digitalizarea.....	43
2.1.1 Rolul profesioniștilor contabili în implementarea cerințelor de raportare nefinanciară	44
2.1.2 Noi competențe digitale pentru profesioniștii contabili.....	45
2.1.3 Apelul la inteligența artificială și inovație digitală în managementul organizațional	47
2.2 Percepția specialiștilor economici asupra sustenabilității și digitalizării.....	53
2.2.1 Metodologia de cercetare.....	53
2.2.2 Rezultate și discuții privind percepțiile specialiștilor economici.....	55
2.3 Concluzii preliminare.....	66

Capitolul 3 Arhitectura raportării ESG: dimensiuni și instrumente digitale.....	68
3.1. Dimensiunile ESG în economia actuală.....	68
3.1.1 Dimensiunea de mediu – inițiative voluntare vs raportare structurată.....	69
3.1.2 Dimensiunea socială – angajament față de comunitate și diversitate.....	71
3.1.3 Dimensiunea guvernantei corporative – nuanțe evolutive și adaptabilitatea managementului la schimbare.....	72
3.2 Instrumente ale raportării digitale ESG: Taxonomia UE și modelul XBRL.....	77
3.2.1. Taxonomia UE: rol și structură.....	78
3.2.2 Rolul taxonomiei în uniformizarea raportării de durabilitate.....	81
3.2.3 Modelul de raportare digitală XBRL și introducerea indicatorilor de durabilitate specifici dimensiunilor ESG.....	82
3.3 Concluzii preliminare.....	88
Capitolul 4 Sinergii în raportarea de durabilitate: dezvoltarea unui cadru metodologic de conformitate în era digitalizării și a reglementărilor CSRD.....	89
4.1 Analiza de conținut a standardelor și reglementărilor europene și naționale de raportare durabilă.....	89
4.1.1 Standarde și reglementări internaționale pentru raportarea de durabilitate: dezbateri comparative.....	90
4.1.2 Reglementări europene aplicabile companiilor listate: transferul de la NFRD la CSRD.....	101
4.1.3 Perspective naționale pentru dezvoltarea durabilă a companiilor.....	107
4.2 O perspectivă metodologică integrativă de investigare a conformității practicilor de raportare.....	111
4.2.1 Fundamentarea cadrului metodologic.....	112
4.2.2 Modelarea și operaționalizarea indicatorilor de conformitate nefinanciară.....	115
4.2.3 Provocări și soluții în implementarea cadrului metodologic și a platformei digitale pentru raportarea de durabilitate.....	117
4.3 Concluzii preliminare.....	120
Capitolul 5 Dimensiuni și perspective privind raportarea nefinanciară a companiilor listate la Bursa de Valori București.....	122
5.1 Analiza de conținut a practicilor de raportare: dovezi din piața bursieră.....	122
5.1.1 Metodologia de cercetare.....	123

5.1.2 Gradul de conformitate al raportării de durabilitate, evaluări ale performanței nefinanciare.....	124
5.1.3 Determinarea relației dintre variabilele de guvernare corporativă și scorul ESG138	
5.2 Investigații empirice asupra relației dintre scorul ESG și un set de indicatori financiari	145
5.2.1 Metodologia de cercetare.....	145
5.2.2 Modalități de testare și evaluare a performanței financiare.....	147
5.2.3 Analiza corelațiilor, prezentarea rezultatelor și testarea ipotezelor de cercetare	155
5.3 Studiu de eveniment – impactul publicării rapoartelor nefinanciare asupra prețului acțiunilor.....	162
5.3.1 Metodologia de cercetare.....	162
5.3.2 Rezultatele studiului de eveniment.....	163
5.3.3 Opinii și concluzii ale studiului de eveniment.....	165
5.4 Concluzii preliminare.....	166
Concluzii, contribuții proprii, limite și direcții viitoare de cercetare.....	169
Concluzii finale și contribuții proprii.....	169
Limitări ale cercetării și oportunități viitoare de cercetare.....	184
Lista tabelor.....	185
Lista graficelor.....	186
Lista figurilor.....	186
Bibliografie.....	187
Anexe.....	199

Introducere

Având în vedere economia globalizată și procesul accelerat de digitalizare din toate domeniile de activitate, apare problema conectivității datelor utilizate în procesele decizionale și asigurarea unui nivel adecvat de transparență financiară. Prin evoluția tehnologică, cerințele privind responsabilitatea socială și sustenabilitatea au devenit tot mai stricte, scoțând în evidență nevoia unui cadru de raportare complet, care să permită efectuarea de comparații între companii și industrii. Astfel, optimizarea proceselor contabile are un rol semnificativ în îmbunătățirea raportării de sustenabilitate și în alinierea la standardele internaționale din acest domeniu.

Această tranziție de la un model clasic de raportare spre unul care înglobează aspecte financiare și criterii ESG aduce provocări pentru o bună parte din companii. Pe de-o parte, armonizarea standardelor de raportare sustenabilă pentru ca informațiile să fie relevante, comparabile, inteligibile și ușor de accesat pentru toate categoriile de părți interesate. Pe de altă parte, digitalizarea în domeniul contabil și apariția tehnologiilor precum blockchain, Big Data sau inteligența artificială, aduc îmbunătățiri semnificative în fluxurile operaționale și ajută la creșterea eficienței operaționale.

În acest context, ne-am propus să identificăm soluții pentru integrarea eficientă a raportării de durabilitate și impactul digitalizării asupra conectivității contabile. Companiile trebuie să fie conștiente de progresul tehnologic și să se adapteze la noile cerințe apărute pe piață.

Având în vedere provocările globale contemporane (schimbările climatice, lipsa educației populației, sărăcia, inegalitățile diverse, corupția și șomajul), complexitatea acestora necesită un cadru de guvernare multi-nivel și colaborare interinstituțională. Pentru depășirea acestor provocări este nevoie de o colaborare între diferiți stakeholderi care să conlucreze pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Pentru realizarea demersului științific, este imperativă clarificarea bazei terminologice de specialitate pentru asigurarea rigorii expunerii prin alinierea la standardele internaționale de raportare.

În literatura de specialitate am întâlnit atât nefinanciar cât și non-financiar, folosiți deseori ca sinonime în acest context. Termenul nefinanciar este cel consacrat prin apariția Directivei 2014/95/UE și utilizat mai apoi în restul documentelor oficiale europene. Termenul non-financiar este o traducere din limba engleză („non-financial”) și este întâlnită în traduceri sau literatură internațională, însă utilizarea sa este considerată mai puțin adecvată pentru lucrări academice prezentate în limba română.

O altă distincție ce trebuie avută în vedere este cea dintre sustenabilitate și durabilitate, deoarece acești termeni sunt folosiți cu scop interschimbabil, însă prezintă nuanțe semantice diferite. Sustenabilitatea (lb. engleză – sustainability) este un termen împrumutat și are o conotație preponderent economică și managerială. Fiind asociată cu conceptul de „triple bottom line (cei 3 P: profit, people, planet) se referă la capacitatea unei organizații de a desfășura activități fără a compromite șansele generației viitoare de a utiliza resurse. Aceasta este preluată din standardele internaționale, fiind folosită la nivel global pentru a descrie strategii generale și modele de business eficient și transparent. Etimologic și semantic, termenul de durabilitate a fost inițial asociat cu rezistența materialelor, evoluând ulterior spre contextul actual, devenind mult mai cunoscut prin apariția Directivei CSRD și a Standardelor ESRS. Trebuie avut în vedere că cele două aspecte menționate anterior au aplicabilitate doar la nivel european și au fost aduse în discuție mult mai recent. La momentul actual, cel mai întâlnit în literatura de specialitate și rapoartele nefinanciare ale companiilor este termenul de sustenabilitate, însă este posibil ca pe viitor durabilitatea să preia importanța acestui domeniu. Trebuie avut în vedere că se dorește uniformizarea la nivel global, tocmai acesta fiind obiectivul ESRS-urilor pentru asigurarea comparabilității companiilor din toate sectoarele de activitate, având potențial de dezvoltare la nivel internațional.

În cadrul prezentei cercetări, cei doi termeni au fost utilizați complementar pentru descrierea informațiilor nefinanciare, având în vedere respectarea nuanțelor specifice, punctul comun fiind integrarea celor trei dimensiuni: economice, sociale și de mediu.

Contextul general

În peisajul economic actual, asistăm la o reconfigurare a fundamentelor succesului la nivel organizațional. Prin trecerea de la modelul economic liniar, bazat exclusiv pe maximizarea

profitului pe termen scurt, spre o economie responsabilă și care integrează nuanțe de circularitate, s-a realizat o mutație de paradigmă. Sustenabilitatea nu mai trebuie privită drept un element opțional de imagine corporativă, devenind o condiție obligatorie pentru reziliență și competitivitate. Evoluția este indisolubil legată de către cea de-a patra și a cincea revoluții industriale, digitalizarea fiind percepută drept catalizator pentru eficiență și transparență.

Sustenabilitatea la nivel corporativ este o temă de interes și de actualitate, atât la nivel local, cât mai ales la nivel mondial, percepută drept o nouă metodă de îmbunătățire a activității și de maximizare a profitului. Împreună cu digitalizarea, reprezintă paradigme apărute în mediul economic de business, ambele având un impact semnificativ asupra societății și companiilor. Impactul pozitiv așteptat de către părțile interesate se poate manifesta în mai multe moduri. Pentru acționari, impactul poate fi cuantificat în profit, iar populația are nevoie de locuri de muncă sigure, clienții și furnizorii de inovare și crearea de plusvaloare.

Cercetarea actuală se plasează la intersecția dintre două elemente transformatoriale, recunoscute de către Comisia Europeană drept „Tranziția Geamănă”. Prin imperativul climatic și social s-a impus standardizarea raportării nefinanciare, având criteriile ESG drept indicatori de performanță, oferindu-le aceleași puteri și rigurozitate precum celor financiari. Digitalizarea, folosind tehnologii emergente precum inteligența artificială, capacitatea de a gestiona date voluminoase prin Big Data și apariția limbajelor de raportare structurală prin modelul XBRL, oferă infrastructura de care era nevoie pentru ca datele nefinanciare să devină comparabile și auditate.

Având în vedere această mutație de paradigmă, regăsim o profesie cu un rol central și semnificativ. Specialiștii economici traversează o perioadă de redefinire ontologică, în tranziție de la procesarea informațiilor financiare tradiționale spre o funcție strategică într-o companie. Rolul specialistului contabil evoluează dintr-o funcție execuțională spre una strategică, centrată pe integrarea sistemelor informaționale complexe, devenind responsabil de captarea și interpretarea informațiilor de natură hibridă care îmbină capitalul financiar cu cel natural, uman și intelectual.

Provocarea pe care trebuie să o gestioneze specialiștii economici se bazează pe principiul dublei materialități. Activitatea companiei trebuie văzută din două perspective: modul în care

sustenabilitatea afectează valoarea companiei (outside-in), plusul fiind adus de modul în care activitatea companiei afectează mediul și societatea (inside-out). Pentru a realiza acest proces este nevoie de digitalizarea proceselor integrate deoarece generează un volum de informații nemonetare.

Prin această lucrare s-a investigat tranziția de la CSR la ESG, scoțând în evidență gradul de implementare al raportării de durabilitate de către companiile listate la Bursa de Valori București. Prin abordarea empirică, oferim o perspectivă pentru modul în care companiile și specialiștii din domeniul economic sunt capabili să se adapteze noilor provocări și oportunități, fiind nevoie de o abordare integrată și pregătire adecvată din toate punctele de vedere pentru tranziția către economia sustenabilă și digitalizată.

Motivația și relevanța temei de cercetare

Motivația alegerii acestei teme de cercetare are rădăcini multiple. În primul rând, având calitatea de angajat al unei companii multinaționale prezentă în cadrul acestei cercetări am fost implicat într-o anumită măsură în procesul de obținere de informații nefinanciare, utilizate ulterior în raportul de sustenabilitate. În al doilea rând, dezvoltarea durabilă a fost subiectul lucrării de licență și masterat, astfel experiența din acest domeniu a fost îmbunătățită, având oportunitatea să ofer anumite recomandări personale de care părțile interesate ar putea ține cont pe viitor. Am realizat cercetarea în perioada 2016-2024, considerată suficientă pentru a urmări evoluția acestui tip de raportare în cadrul companiilor listate. Cercetarea realizată cuprinde companii din diferite sectoare de activitate, îndeplinind astfel cerințele de exhaustivitate și comparabilitate.

Contextul actual este marcat de o serie de reglementări stricte și preocupare crescută pentru impactul companiilor asupra aspectelor ESG, cele listate fiind nevoite să se adapteze rapid la noile cerințe de raportare, oferind informații utile și transparente. Digitalizarea transformă în mod fundamental profesia contabilă și oferă oportunități remarcabile pentru automatizarea proceselor, utilizarea de inteligență artificială și tehnologii emergente care pot fi de folos în realizarea rapoartelor nefinanciare. Preocupările principale sunt legate de nevoia competențelor necesare pentru adaptabilitatea la schimbări a specialiștilor economici, fiind necesare măsuri rapide pentru a combate aceste probleme.

Obiectivele cercetării

Obiectivul principal al acestei teze este *fundamentarea și validarea unui cadru metodologic multidimensional pentru evaluarea gradului de conformitate a raportărilor ESG, în vederea analizării determinantilor acesteia asupra performanței și reacției pieței, în contextul transformărilor generate de digitalizare și reglementările privind sustenabilitatea*. Pentru susținerea demersului de cercetare, am considerat oportună setarea următoarelor obiective specifice, în acord cu structura pe cele cinci capitole:

- **Subcapitol 1.1** – Fundamentarea conceptuală a pilonilor sustenabilității: identificarea interdependențelor și a sinergiilor în raportarea nefinanciară;
- **Subcapitol 1.2** – Constatarea dinamicii discuțiilor de specialitate în privința paradigmelor economice sustenabilitate și digitalizare, prin evaluarea volumului publicațiilor internaționale care fac referire la acestea;
- **Capitolul 2** – Evaluarea percepției privind digitalizarea profesiei contabile și analiza modului în care tehnologiile emergente redefinesc gândirea specialiștilor economici, facilitând astfel integrarea sustenabilității în strategia de guvernare corporativă;
- **Subcapitol 3.1** – Determinări structurale asupra arealului raportării nefinanciare, prin integrarea criteriilor ESG, și a rolului acesteia în facilitarea accesului la informații de durabilitate;
- **Subcapitol 3.2** – Identificarea de instrumente utile pentru asigurarea transparenței și a comparabilității în raportările digitale ESG;
- **Subcapitol 4.1** – Constatarea aspectelor convergente din standardele de raportare a durabilității și a cerințelor din reglementările europene și naționale în vederea stabilirii punctelor cheie în definirea unui cadru metodologic;
- **Subcapitol 4.2** – Elaborarea unui cadru metodologic util în raportarea ESG și testarea acestuia pe companii din România cotate la BVB;
- **Subcapitol 5.1** – Constatarea relațiilor de interdependență dintre variabilele de guvernare corporativă și gradul de conformitate ESG;
- **Subcapitol 5.2** – Determinarea influenței scorului ESG construit pe baza gradului de conformitate asupra a opt indicatori financiari;

- **Subcapitol 5.3** – Determinarea influenței publicării rapoartelor nefinanciare asupra prețului acțiunilor.

Metodologia cercetării

Prezenta teză de doctorat adoptă o abordare metodologică secvențială, având drept punct de plecare analiza teoretică a conceptelor de durabilitate și digitalizare, investigând percepțiile specialiștilor din domeniul economic, dezvoltând un cadru metodologic propriu cu finalitate de validare cantitativ empirică asupra companiilor listate la Bursa din România.

În primul capitol am realizat o cercetare teoretică și exploratorie pentru revizuirea literaturii de specialitate, finalizată printr-o analiză bibliometrică care a pus față în față sustenabilitatea și digitalizarea, considerate provocări ale domeniului economic. Revizuirea teoretică a noțiunilor principale de responsabilitate socială, raportare integrată și durabilitate, realizată printr-o analiză conceptual evolutivă de natura calitativă, îmbinată, printr-o abordare mixtă, cu analiza bibliometrică cantitativă.

Capitolul doi studiază percepția specialiștilor economici despre paradigmele sustenabilității și digitalizării, cu rol de tranziție între partea teoretică și cea empirică. Am efectuat o analiză cantitativă, folosind drept metodă ancheta sociologică, instrumentul utilizat fiind chestionarul adresat specialiștilor din acest domeniu. Principalul scop a fost de a identifica cunoștințele și competențelor acestor persoane, cu impact direct în redefinirea rolului economiștilor într-un mediu de business.

În capitolul trei am evidențiat dimensiunile ESG prin raportare directă la noul sistem de raportare digital, susținut de către EFRAG, modelul XBRL. Am aplicat modelul pe compania OMV Petrom, realizând astfel o cercetare aplicativă cu accent pe modelare și implementare practică.

Capitolul patru presupune o scurtă trecere în revistă a principalilor indicatori de sustenabilitate regăsiți în literatura de specialitate, fiind utilizați de către companii în realizarea rapoartelor de sustenabilitate. Acesta este elementul principal al cercetării, concretizată într-un ghid de bune practici pe baza căruia am construit un model de punctaj al raportării de durabilitate, utilizând o metodologie proprie pentru realizarea unui clasament nefinanciar pe baza

scorului ESG. Această metodologie pleacă de la o cercetare calitativă în faza de construcție, devenind cantitativă în faza de aplicare din capitolul următor. Abordarea este preponderent calitativă, de natură metodologică, utilă în procesul de selecție, construire și structurare a criteriilor ESG, ulterior fiind puse în aplicare în scop evaluativ printr-o cercetare cantitativă și comparabilă a companiilor listate pe piața AeRO / reglementată a Bursei de Valori București.

În ultimul capitol am realizat trei cercetări empirice prin care am studiat rapoartele de sustenabilitate și situațiile financiare ale companiilor incluse în studiu, realizând clasamente, ulterior analizând din punct de vedere econometric influența elementelor de governanță corporativă și performanța financiară în relație cu scorul ESG. De asemenea, am efectuat un studiu de eveniment pentru a observa reacția pieței la publicarea rapoartelor nefinanciare ale companiilor. Cercetarea a fost cantitativă pentru a studia evoluția raportării nefinanciare pentru cele 37 de companii listate pe o perioadă de 9 ani (2016-2024). Am utilizat modele econometrice pentru a studia influența asupra scorului ESG prin analize de regresie liniară și corelații, scopul final fiind de a testa relațiile cauzale ce au stat la determinarea ipotezelor de cercetare. Ultima parte a lucrării este constituită dintr-o cercetare cantitativă, metoda utilizată fiind studiul de eveniment, folosind randamentele bancare pentru identificarea anormalităților.

Fiecare cercetare realizată în secțiunile descrise prezintă secțiune de metodologie proprie, dezvoltată față de varianta expusă în acest sumar. De asemenea, în acele părți, am dezvoltat obiectivele operaționale, ipotezele sau întrebările de cercetare, precum și metodele prin care au fost realizate. În Tabelul nr. 1.1 am sumarizat metodologia centrală, tipul cercetării, abordarea, metodele și datele utilizate.

Tabelul nr. 1.1 Reprezentare sinoptică a metodologiei de cercetare

Capitol	Tip de cercetare	Abordare	Metodă	Date
I	Teoretică	Mixtă (calitativ + cantitativ)	Revizuire literatură + Analiză bibliometrică	Documentare
II	Exploratorie, explicativă	Mixtă (calitativ + cantitativ)	Analiză teoretică + Sondaj prin chestionar	Date primare + secundare
III	Aplicativă	Calitativ aplicată (model OMV Petrom)	Documentare, modelare și implementare (XBRL)	Date secundare structurate
IV	Normativ– metodologică	Calitativ normativă	Design metodologic + model propriu	Date secundare + Construcție indicat.
V	Empirică	Cantitativă	Analiză rapoarte + regresii + event study	Date panel

Sursa: proiecție proprie.

Conținutul succint și direcțiile de cercetare

Primul capitol, „*Tranziția de la CSR la ESG – Conceptualizare în context economic actual*”, reprezintă pilonul teoretic pentru identificarea interdependențelor și a sinergiilor din raportarea nefinanciară. Pentru fundamentarea conceptuală a responsabilității sociale corporative coroborată cu raportarea integrată și criteriile ESG, precum și pentru identificarea interdependențelor dintre acestea și tendințele globale, am procedat la o amplă documentare asupra literaturii de specialitate și o interogare bibliometrică. Prin tranziția reperelor normative de la Raportul Brundtland din 1987 spre arhitectura complexă a Agendei 2030, sustenabilitatea a evoluat de la acțiuni filantropice voluntare spre un model integrat de management, având drept bază ODD-urile.

Pentru validarea dinamicii academice am realizat o analiză bibliometrică asupra unui eșantion format din 436 de documente indexate în baza de date Web of Science Core Collection. Prin utilizarea software-ului VOSviewer am realizat cartografierea rețelelor de co-autorat și co-apariție a cuvintelor cheie, confirmând o creștere exponențială a interesului pentru intersecția dintre sustenabilitate și digitalizare, regăsind un vârf de productivitate în anul 2024.

Capitolul doi, „*Integrarea raportării de durabilitate și a digitalizării în contabilitate*” investighează dimensiunea pragmatică a transformării profesiei contabile sub presiunea paradigmatelor sustenabilității și digitalizării. În prima parte, cercetarea a explorat evoluția profesiei din perspectiva Revoluțiilor Industriale, cu accent pe tranziția spre Industry 5.0. Digitalizarea prin tehnologiile emergente nu reprezintă doar un factor de eficientizare a sarcinilor repetitive, devenind pilon al sustenabilității. În partea a doua, cercetarea a fost fundamentată printr-un chestionar structurat la care au răspuns afirmativ 78 de respondenți din domeniul economic. Prin instrumentul de cercetare am vizat identificarea gradului de familiarizare cu principalele standarde de raportare, percepția asupra costurilor și beneficiilor implementării raportării ESG precum și deschiderea spre noile tehnologii digitale. Peste 80% dintre respondenți consideră sustenabilitatea drept esențială pentru transparența companiilor, deși 45% consideră că este doar o prioritate secundară față de indicatorii financiari. O proporție de 75% consideră că raportarea nefinanciară drept instrument de greenwashing, evidențiind practic necesitatea de auditare externă a datelor prezentate în rapoarte pentru asigurarea veridicității.

Rezultatele obținute evidențiază o deschidere din partea profesioniștilor contabili față de paradigma sustenabilității, însă subliniază necesitatea unor instrumente standardizate pentru eliminarea riscurilor de dezinformare ecologică. Percepția generală confirmă că este nevoie de standarde comparabile și de infrastructură digitală adecvată pentru integrarea raportării ESG în strategia de guvernare. Cercetarea continuă cu tranziția de la percepția individuală la standardizarea sistemică, explorând instrumentele prin care digitalizarea devine brațul operațional al sustenabilității. În acest context, analiza se concentrează asupra Taxonomiei UE și a modelului XBRL, ca soluții digitale pentru raportarea nefinanciară.

Capitolul trei, *„Arhitectura raportării ESG: dimensiuni și instrumente digitale”* evidențiază o incursiune analitică în mecanismele tehnice de guvernare modernă a raportării de durabilitate, marcând trecerea de la raportarea voluntară la conformitatea digitală. Cercetarea debutează cu examinarea multidimensională a pilonilor ESG (Environment, Social, Governance) recalibrând reziliența și etica afacerii. Sfera de mediu subliniază tranziția de la inițiativele sporadice la gestiunea riguroasă a resurselor naturale, iar dimensiunea socială abordează capitalul uman și teoria părților interesate. Pilonul guvernării ocupă un rol predominant, demonstrând că adaptabilitatea managementului și digitalizarea anumitor funcții reprezintă catalizatorul integrării sustenabilității în strategia companiilor. În partea următoare am dedicat o secțiune Taxonomiei UE, fiind un sistem de clasificare a activităților sustenabile cu rol de reducere a asimetriilor informaționale și prevenirea riscului de greenwashing. Elementul de originalitate și contribuția de natură practică este realizată prin elaborarea unui model de raportare digitală în format XBRL. Realizarea unei machete aplicată pe datele reale ale companiei OMV Petrom S.A. s-a demonstrat interoperabilitatea datelor. Prin modelul propus, etichetarea digitală a indicatorilor cheie de performanță nefinanciară facilitează analiza, comparabilitatea și pregătirea datelor pentru procesare algoritmilor cu ajutorul inteligenței artificiale.

Pilonii ESG, mecanismele Taxonomiei și arhitectura digitală XBRL constituie infrastructura tehnică necesară pentru implementarea raportării nefinanciare. Eficiența acestora depinde de rigoarea standardelor, astfel, simpla existență nu garantează conformitatea, fără a avea un model de evaluare comparabilă. Trecerea de la instrumentele tehnologice la verificarea substanței raportării prezintă obiectivul capitolului următor, analiza fiind fundamentată pe

evoluția reglementărilor internaționale și pe propunerea unui cadru de evaluare a gradului de conformitate nefinanciară.

Capitolul patru, *„Sinergii în raportarea de durabilitate: dezvoltarea unui cadru metodologic de conformitate în era digitalizării și a reglementărilor CSRD”*, constituie nucleul tezei, oferind un instrument de evaluare a practicilor de raportare ESG ale companiilor listate la BVB. În prima parte am realizat o analiză comparativă a principalelor standarde internaționale de raportare (GRI, SASB, IFRS S1 și S2, ESRS) pentru a evidenția convergența globală spre interoperabilitate și digitalizare. ESRS-urile fiind cele mai recente și avansate prin nivelul de reglementare au impus utilizarea principiului dublei materialități. Contribuția originală rezidă din elaborarea și operaționalizarea cadrului metodologic hibrid de investigare a conformității raportării nefinanciare. Am propus un sistem de scoruri ponderate (scală 0-1) pe patru secțiuni (informații generale, de mediu, sociale și guvernanta). Prin acest instrument datele nefinanciare au fost transformate în input-uri pentru modelarea econometrică, facilitând astfel ierarhizarea companiilor și monitorizarea evoluției acestora în timp. De asemenea, a fost explorată dimensiunea digitală a raportării, prin propunerea unei platforme integrate de colectare și comparare a datelor ESG.

Elaborarea unui cadru metodologic de evaluare a gradului de conformitate nefinanciară constituie fundamentul cercetării, iar definirea unui set de indicatori și criterii clare de validare permite tranziția de la teoretizarea conformității la testarea empirică în contextul real al unor companii listate la BVB. Capitolul următor este dedicat aplicării cadrului asupra celor 37 de companii analizate pentru determinarea nivelului de aliniere la cerințele ESG. După ierarhizarea scorurilor ESG, cercetarea avansează spre o analiză econometrică pentru explorarea interdependențelor dintre gradul de conformitate, variabilele de guvernanta și indicatori financiari.

Capitolul cinci, *„Dimensiuni și perspective privind raportarea nefinanciară a companiilor listate la Bursa de Valori București”* reprezintă etapa finală a cercetării, marcând trecerea de la fundamentarea pur teoretică la validare empirică, cu ajutorul instrumentului propriu de măsurare a conformității nefinanciare. Testarea acestuia a fost realizată asupra unui eșantion format din 37 de companii listate la BVB (segment de piață reglementată și AeRO), remarcând o evoluție semnificativă a transparenței informaționale în perioada de analiză, 2016-

2024). Prin folosirea modelelor de regresie liniară multiplă, analiza a demonstrat că arhitectura board-ului de conducere influențează în mod direct calitatea raportării ESG. S-a validat astfel faptul că diversitatea de gen este cel mai puternic predictor în conformitatea ESG, confirmând teoria stakeholderilor și a dependenței de resurse. În contrast, dualitatea funcțiilor de conducere (președinte CA și CEO) și ponderea membrilor neexecutivi nu au prezentat o semnificație statistică robustă în contextul analizat.

Rezultatele econometrice indică o neutralitate statistică între scorul ESG și ROA. Prin această constatare, pe piața de capital emergentă din România, investițiile în politici durabile sunt asimilate unor costuri operaționale, nefiind percepute drept factori de optimizare a profitabilității. Lichiditatea este principalul determinant al succesului financiar, politicile ESG fiind pe plan secundar în ierarhia decizională a investitorilor.

Din perspectiva impactului asupra pieței de capital, am analizat reacția prețului acțiunilor la publicarea rapoartelor nefinanciare ale companiilor și am constatat o eficiență informațională în formă slabă, reacția fiind echilibrată, ceea ce sugerează că informația ESG este deja încorporată în prețul acțiunilor sau este percepută cu scepticism.

Concluzii, contribuții proprii, limite și direcții viitoare de cercetare

Concluzii finale și contribuții proprii

Prezenta teză de doctorat a avut drept obiectiv principal fundamentarea și validarea unui cadru metodologic multidimensional pentru evaluarea gradului de conformitate a raportărilor ESG, urmărind în același timp și modul în care conformitatea influențează performanța financiară și reacția pieței de capital, în contextul paradigmatelor digitalizării și sustenabilității prin rigoarea indusă de noile reglementări CSRD.

Prin parcurgerea etapelor de cercetare, am demonstrat faptul că raportarea nefinanciară a evoluat de la stadiul voluntar și reputațional spre un model de governanță digitală, integrată în strategia companiilor. Rezultatele obținute conduc la următoarele concluzii de sinteză în ceea ce privește obiectivul principal:

- **validarea cadrului metodologic multidimensional:** am făcut trecerea de la dimensiunea teoretico-conceptuală la cea operațională prin realizarea unui instrument de evaluarea

gradului de conformitate nefinanciară prin 4 piloni (general, de mediu, sociali și guvernanta corporativă); testarea pe un eșantion de 37 de companii listate la BVB a generat un grad ridicat de conformitate;

- **sinergia digitală** (model de raportare **XBRL**): digitalizarea și adaptabilitatea profesiei contabile, precum și adoptarea unui format digital de raportare sunt soluțiile viabile pentru eliminarea fenomenului de greenwashing; tranziția spre Industry 5.0 și implicarea inteligenței artificiale pot transforma ESG într-o resursă strategică;
- **Determinanții guvernantei corporative**: Prin testarea econometrică am validat faptul că arhitectura board-ului de conducere influențează în mod direct calitatea raportării nefinanciare; diversitatea de gen este cel mai puternic predictor al conformității ESG pentru modelul analizat, astfel s-a confirmat teoria părților interesate și cea a dependenței de resurse;
- **impactul asupra performanței și a pieței de capital**: folosind ESG ca vector de transparență, prin cercetarea realizată s-a obținut o neutralitate statistică în raport cu ROA pe termen scurt pe piața emergentă a BVB; reacția pieței la publicarea rapoartelor nefinanciare rămâne echilibrată, observându-se o perioadă de ajustare a mecanismelor de evaluare a activelor prin prisma semnalelor de sustenabilitate.

În continuare, procedăm la reiterarea obiectivelor specifice și operaționale stabilite în partea de proiectare a metodologiei de cercetare, prezentând corelativ concluziile punctuale ce reies din testarea acestora. Prin această structură analitică evidențiem modul în care am parcurs toate etapele demersului științific: pornind de la fundamentarea teoretică și revizuirea literaturii prin analiză bibliometrică, folosind un chestionar pentru depistarea perspectivei specialiștilor economici, finalizând cu modelarea econometrică și studiul de eveniment.

Pentru **fundamentarea conceptuală** a pilonilor raportării nefinanciare, am efectuat o revizuire riguroasă a literaturii de specialitate, proces care a evidențiat că *responsabilitatea socială corporativă, raportarea integrată și implementarea criteriilor ESG sunt etape succesive* în evoluția acestui nou tip de raportare. Din perspectiva **tendințelor** din domeniu, tranziția s-a realizat treptat, *inițiativele voluntare* cu un impact predominant reputațional *devenind cadre temeinic reglementate*, coerente și integrate în procesele decizionale ale companiilor. Responsabilitatea socială corporativă este *piatra de temelie* a dezvoltării *raportării nefinanciare*,

asociată în general cu inițiativele filantropice. Evidențiem un *nou model de strategie și guvernare*, prin care durabilitatea, etica în afaceri și transparența informațională sunt considerate *criterii esențiale ale performanței globale*. Apariția criteriilor ESG reprezintă *maturizarea procesului de raportare nefinanciară*, fundamentată pe **interdependența** celor trei laturi ale „*triunghiului sustenabilității*”: mediul înconjurător, incluziunea socială și guvernarea corporativă. Deși conceptul este integrat în strategia de afaceri a companiilor, *nu se reușește să se depășească deseori capacitatea de a fi utilizat drept instrument de marketing*. Fenomenul este asociat cu *greenwashing-ul*, companiile putând comunica selectiv informațiile nefinanciare sau de a crește performanța globală fără dovezi clare (Os 1).

Prin **analiza bibliometrică** realizată în subcapitolul 1.1, am urmărit **constatarea dinamicii discursului academic privind sustenabilitatea și digitalizarea**, reușind astfel să identificăm stadiul de dezvoltare al celor două paradigme economice. Rezultatele noastre confirmă faptul că *cele două paradigme economice* studiate reprezintă *direcții de cercetare mature și emergente*, cu o contribuție semnificativă în mediul academic. Am constatat o *creștere constantă și semnificativă în ceea ce privește interesul în discursul științific prin volumul publicațiilor internaționale*, astfel în perioada 2021-2024 regăsim *peste 80% din totalul documentelor publicate*. Un alt *indicator al maturității* poate fi considerat *vizibilitatea internațională* a publicațiilor având ca obiect sustenabilitatea și digitalizarea, *lucrări frecvent citate*, determinând modele și metodologii consacrate depășind faza exploratorie. Prin maturizare au apărut *subdirecții distincte de cercetare*, precum economia circulară, tehnologiile digitale și durabilitatea, iar prin integrarea interdisciplinară *domeniul cercetării acestora a fost consolidat*. Deși ambele paradigme sunt de sine stătătoare, mature, intersecția dintre cele două este la un *nivel emergent*. Prin intersecția sustenabilității cu digitalizarea, ia naștere un *nou model de raportare digitală a informațiilor nefinanciare*, propus de către EFRAG și dezvoltată într-un capitol ulterior (Os 2).

În ceea ce privește **constatarea percepției privind digitalizarea profesiei contabile și a modului în care tehnologiile emergente influențează gândirea specialiștilor economici pentru integrarea sustenabilității în strategia companiei**, am constatat că ne aflăm în cea de-a cincea eră din perspectiva revoluțiilor industriale, la granița unor sinergii pentru integrarea unor comportamente ale emoțiilor umane în interacțiunea cu robotizarea.

Digitalizarea nu mai reprezintă doar un avantaj competitiv, ci practic a devenit o condiție esențială pentru supraviețuirea organizațiilor și dezvoltarea durabilă a acestora. Industry 5.0 marchează trecerea de la automatizarea strict tehnologică spre un model în centrul căruia se află omul și tehnologia. Modelul economic propus prin Industry 5.0 se bazează pe o infrastructură tehnologică solidă, elementul transformator al proceselor economice fiind digitalizarea. Diferența față de modelul anterior este dată de integrarea următoarelor dimensiuni: orientarea către factorul uman asistat de tehnologie, sustenabilitatea și reziliența sistemelor economice. Dimensiunea umană devine pion central, primind sprijin pentru dezvoltarea creativității și a capacității decizionale prin tehnologiile emergente precum Big Data, AI, Iot, care contribuie la interconectarea sistemelor și permițând analiza unor volume mari de date.

Grație digitalizării și automatizării se vor produce schimbări sociale care generează pe piață muncii necesitatea unor noi competențe, în relațiile sociale și pentru accesul la serviciile publice. Transformarea impune dezvoltarea unor competențe interdisciplinare, printre cele mai importante regăsindu-se abilitățile digitale, analitice și cele strategice, având astfel capacitatea de a interpreta un volum ridicat de informații pentru a sprijini decizii manageriale ulterioare.

În acest context are loc reconfigurarea rolului profesiei contabile în cadrul noilor paradigme economice, argumentând tranziția de la partea tradițională de introducere a datelor și producerea informațiilor financiare, spre un rol strategic în guvernare, în înțelegerea durabilității și implementarea criteriilor ESG. Specialiștii economici dețin un rol esențial în producerea și monitorizarea indicatorilor de performanță nefinanciară, fiind implicați în procesele de guvernare corporativă, devenind practic parteneri esențiali în dezvoltarea durabilă a companiilor (Os 3).

Pe baza rezultatelor **chestionarului aplicat specialiștilor economici**, ponderile diferite ale criteriilor ESG, transmit direcții viitoare care să stea în atenția reglementatorilor și a altor părți interesate pentru a colabora în vederea conștientizării responsabililor corporativi în privința dezvoltării de acțiuni în toate cele trei dimensiuni ale sustenabilității.

Urmărind obiectivul de stabilire a unor **determinări structurale asupra arealului raportării nefinanciare**, am realizat o analiză a modului în care integrarea criteriilor ESG reconfigurează modelul de afaceri actual. Premisa pe care se bazează acest obiectiv impune

sustenabilitatea drept un pilon central în strategia de guvernare. Redefinirea responsabilității corporative într-o manieră holistică, la nivel de standard și normă europeană, s-a realizat prin integrarea celor trei dimensiuni ESG (de mediu, social și guvernare), conturând astfel o arhitectură structurală sub forma unui „triunghi al sustenabilității”. Prin noul model propus, performanța unei companii nu mai este privită strict din perspectivă financiară, realizându-se un echilibru între cele trei dimensiuni, devenind un instrument operațional prin care se structurează raportarea nefinanciară.

Cerințele impuse prin Directiva privind durabilitatea și Pactul Verde European impun dezvoltări ale angajamentului corporativ dincolo de obiectivul psihologic financiar legat de măsurarea performanței doar prin profitul realizat. Prin trecerea de la un model centrat pe acționari spre unul orientat către multiple părți interesate, companiile trebuie să își îndrepte atenția spre impactul global generat (Os 4).

Printr-o abordare pro activă și reglementată, sustenabilitatea devine un pilon al performanței, oferind acces la informații standardizate, comparabile și relevante pentru decizii ulterioare. Dovedirea angajamentului ferm spre durabilitate impune o adaptare continuă a managementului companiilor la cerințele legislative, asigurând credibilitate raportărilor nefinanciare. Procesul este într-o permanentă dinamică, lipsa adaptării ducând spre o raportare formală, ceea ce va afecta în mod direct încrederea stakeholderilor. Angajamentul real nu este reflectat doar prin declarații nefinanciare, ci prin integrarea cerințelor normative (Os 4).

Având în vedere **identificarea de instrumente utile pentru asigurarea transparenței și a comparabilității în raportările digitale ale criteriilor ESG**, am constatat că *standardele ESRS*, cele *GRI*, sistemele de clasificare a activităților sustenabile prin *Taxonomia UE* și tehnologia de *raportare digitală XBRL* contribuie fundamental la dezvoltarea acestui domeniu. Adoptarea timpurie a acestor instrumente depășește sfera conformității, oferind un avantaj real și competitiv pe piețele de capital. Prin furnizarea de informații nefinanciare veridice și verificabile, având la bază rigoarea situațiilor financiare clasice, companiile facilitează un dialog transparent cu investitorii.

Eficiența raportării digitale ESG poate fi *potențată prin integrarea algoritmilor de inteligență artificială*. Am remarcat faptul că, fără un model digital de raportare, datele rămân

nestructurate și dificil de procesat automatizat. Prin raportarea datelor în format XBRL, inteligența artificială va putea efectua *analize predictive și auditări* în format automat, raportarea nefinanciară devenind dintr-o povară administrativă o resursă cheie. Prin efectuarea unui test/model asupra companiei OMV Petrom S.A. de prezentare a informațiilor nefinanciare într-un format XBRL am realizat *trecerea de la dimensiunea conceptuală la cea operațională*. Cercetarea propune un model operațional de raportare structurată, fundamentând convergența dintre guvernanta corporativă și transformarea digitală, asigurând integritatea datelor nefinanciare. Considerăm oportună extinderea modelului digital XBRL la nivel global, având în vedere capacitatea acestuia de promovare a interoperabilității între sistemele de raportare utilizate, aducând beneficii în analizarea automată a anumitor date ESG raportate. Modelul preia din caracteristicile testate anterior pentru raportarea financiară, utilizat frecvent de către companiile listate, funcționând pe o arhitectură asemănătoare cu E-factura, întrucât ambele utilizează date structurate în mod digital, diferența fiind dată de momentul și scopul raportării (Os 5).

Pentru **constatarea aspectelor convergente** am realizat *analiza de conținut* a principalelor **standarde de raportare a durabilității** și a **cerințelor** din **reglementările europene și naționale**, folosindu-le în partea următoare drept **puncte cheie** pentru **definirea cadrului metodologic de evaluare a gradului de conformitate nefinanciară**.

Din perspectiva *convergențelor*, toate standardele utilizate în analiză au *scop principal de creștere a transparenței informațiilor nefinanciare*, folosindu-se de criteriile ESG, elementul central fiind matricea de materialitate realizată prin interogarea părților interesate. Am remarcat *tendința de aliniere* în direcția *digitalizării raportării* prin compatibilitatea standardelor cu *modelul XBRL*. Din perspectiva elementelor comune, am regăsit aspecte de guvernanta, managementul riscurilor și indicatori cheie de performanță, dezvoltând astfel coerență. *Divergențele* dintre standarde pornesc de la *publicul țintă* pe care îl deservește. Standarde precum GRI sau IR sunt utilizate de către mai mulți stakeholderi, iar SASB și IFRS S1 și S2 sunt concentrate pe nevoile investitorilor mai degrabă, oferind o perspectivă financiară informațiilor ESG. Diferența majoră este dată de către *abordarea materialității*, de la cea de *impact* spre cea *financiară*, existând și cazuri care aplică principiul *dublei materialități*, precum standardele *ESRS* dezvoltate de EFRAG. Nivelul de standardizare este diferit, gradul de obligativitate aduce

divergențe semnificative, standardele *ESRS* devenind *obligatorii în UE*, fiind conectate și cu *Directiva privind durabilitatea*. Tendința de convergență este prezentă și susținută de armonizarea la nivel macro, însă, la momentul actual, ecosistemul tipologiei de raportare ESG este caracterizat de abordări diverse, ceea ce reflectă nevoile diferite ale părților interesate.

Prin **analiza directivelor europene din domeniul sustenabilității**, s-a conturat o structură în ceea ce privește informațiile nefinanciare solicitate companiilor. *Accentul* este îndreptat spre prezentarea *politicilor de mediu, managementul riscurilor, indicatori cheie de performanță nefinanciară și dubla materialitate*, formând un cadru coerent în evaluarea durabilității. Conținutul rapoartelor devine punct strategic, depășind pragul teoretic, descriptiv, fiind orientat spre integrarea sustenabilității în procesul decizional. Prin *tranziția de la NFRD spre CSRD* se marchează trecerea de la un *cadru limitat aplicabil și flexibil, spre unul extins și riguros*. CSRD introduce noi cerințe în ceea ce privește *consistența, comparabilitatea și exhaustivitatea* informațiilor prezentate în rapoartele publicate. *Extinderea* conținutului spre părțile interesate prin *lanțul valoric* de aprovizionare și *corelarea strategiei* cu obiectivele de sustenabilitate reprezintă un plus de valoare cu impact pe termen lung. Prin această directivă s-a *introdus obligativitatea auditării informațiilor nefinanciare* publicate de companii în declarații sau rapoarte, oferind un plus de *credibilitate*. Conținutul rapoartelor trebuie *adaptat* cerințelor *digitale*, fapt marcat prin *dezvoltarea, implementarea și testarea modelului* de raportare digitală *XBRL* de către EFRAG (Os 6).

În ceea ce privește divergențele dintre Directiva CSRD și O.M.F.P nr. 85/2024, acestea implică nivelul de raportare, gradul implicit de standardizare și modul în care este abordată raportarea de sustenabilitate. *CSRD* impune un *nivel ridicat de standardizare*, utilizând standardele *ESRS*, *transpunerea națională* preluând aspectele importante, însă păstrează *flexibilitate în modul de raportare*, generând problematica esențială a *lipsei comparabilității* între companii și sectoare de activitate. *CSRD a introdus dubla materialitate* și este folosită drept element central în noul model de raportare, obligând companiile să-și îndrepte atenția atât asupra *impactului criteriilor ESG în performanța financiară*, cât și *impactul activităților desfășurate de companii asupra societății și mediului înconjurător*. Prin O.M.F.P această abordare este la nivel general, fără dezvoltări în detaliu metodologic. Prevederile din *CSRD despre obligativitatea*

auditării și folosirea formatului digital al rapoartelor, sunt în curs de aliniere în legislația națională, fără un grad ridicat de maturitate.

Având în vedere problemele geopolitice la nivel internațional, pentru diminuarea poverii administrative și optimizarea proceselor de conformare, s-a decis implementarea unei noi directive de amânare. *Directiva UE 2025/794* a fost adoptată pentru *simplificarea normelor de sustenabilitate*. Rolul acesteia nu este de anulare a obiectivelor, având mai degrabă responsabilități în modificarea calendarului de implementare. Practic, prin acest pachet de măsuri „Omnibus” termenul de adoptare al standardelor ESRS a fost amânat cu 2 ani. Având în vedere povara legislativă, s-a adus în discuție problema alungării investițiilor din UE, pierzând contactul cu SUA și China care au reguli în privința criteriilor ESG mai permissive.

Contribuția centrală a prezentei cercetări rezidă în **elaborarea unui cadru metodologic pentru evaluarea gradului de conformitate nefinanciară și testarea acestuia asupra unor companii cotate la BVB**. Cadrul metodologic realizat pentru evaluarea gradului de conformitate ESG are la bază analiza de conținut a standardelor principale de raportare a durabilității și a directivelor europene din domeniu. Prin valorificarea convergențelor identificate, am integrat elementele relevante sub o formă care permite adaptarea la specificul companiei, având scop final comparabilitatea informațională la nivel intersectorial. Elementul central este reprezentat de principiul dublei materialități impus prin standardele ESRS și Directiva CSRD, utilizând criteriile ESG pentru dezvoltarea unui instrument metodologic testat asupra companiilor listate la BVB (Os 7).

Am propus un *set clar de indicatori*, grupați în *patru secțiuni* pe baza criteriilor ESG, având o *pondere specifică: criteriile generale (10%), de mediu, sociale și guvernanță corporativă, fiecare reprezentând 30%*. Deși în chestionarul adresat percepției specialiștilor, criteriile de mediu reprezentau peste 40% din interesul respondenților, am ales ponderi egale pentru cele trei criterii, reflectând abordarea ESRS, folosind interdependența pilonilor. Fără un nivel de guvernanță solid, fără forță de muncă etică și stabilă, performanța de mediu nu este sustenabilă pe termen lung. Criteriile generale acționează drept un multiplicator de încredere fiind fundația transparenței informaționale. Prin simetria propusă *am eliminat subiectivismul sectorial*, deoarece riscam ca modelul să devină un instrument de analiză a performanței ecologice, dorința fiind de *conformitate a raportării nefinanciare per ansamblu*.

Pentru îndeplinirea obiectivului operațional **de realizare a unui clasament al companiilor cotate la BVB prin prisma gradului de conformitate cu cerințele raportării de durabilitate** am realizat o cercetare empirică asupra 37 de companii de pe piața AeRO și reglementată, testând și validând astfel cadrul metodologic propus în capitolul anterior.

Prin *cercetarea temporală* desfășurată asupra modului de prezentare al informațiilor nefinanciare ale companiilor incluse în analiză, am demonstrat o *creștere semnificativă a numărului de rapoarte de sustenabilitate între anii 2016-2024*. În anul 2024, 86% dintre companiile analizate au publicat informații nefinanciare (27% sub forma unor *declarații nefinanciare*, iar 59% sub forma unui *raport de sustenabilitate*), comparativ cu 37,84% în anul 2017. Anul 2024 marchează un *record* în ceea ce privește numărul de companii care au ales să publice informațiile nefinanciare sub forma unui raport de sustenabilitate, 20 din cele 37 analizate preferând această variantă. Companiile *OMV Petrom S.A. și Rompetrol Rafinare S.A.* sunt singurele care publicau *voluntar* informații nefinanciare înainte de apariția obligației din anul 2017. Pe site-ul companiei OMV Petrom S.A., *primul raport voluntar* a fost publicat pentru anul 2012. Această *tendință de adoptare voluntară* contribuie în mod semnificativ la implementarea *strategiei de sustenabilitate*, acestea fiind și *companiile care au obținut cel mai ridicat grad de conformitate nefinanciară*. Adoptarea progresivă se bazează în principal pe apariția de reglementări, directive europene și legislație națională, elemente utile pentru conformitatea companiilor listate la BVB (Op 7).

Analiza sectorială confirmă faptul că OMV Petrom S.A., Rompetrol Rafinare S.A. sau Romgaz S.A. se situează pe *primele locuri* din perspectiva gradului de conformitate al raportării de sustenabilitate, *grație influenței factorilor de mediu și reglementărilor stricte*, astfel companiile din *sectoare industriale obțin un grad mai ridicat de conformitate nefinanciară* decât cele din domenii de activitate cu un impact mai redus asupra mediului.

Prin corelație cu obiectivul operațional de **evidențiere a gradului de conformitate ESG la nivelul celor două categorii de piață** analizate în această cercetare, rezultatele pe care le-am obținut confirmă existența unor *diferențe semnificative* din punct de vedere *structural* între *pieța reglementată și cea AeRO*. Obiectivul este atins deoarece am demonstrat că *nivelul de conformitate este considerabil mai ridicat al companiilor de pe piața reglementată*, segmentul *AeRO* fiind caracterizat de *grad redus de aliniere* la standardele de raportare nefinanciară, având

o singură excepție determinată de raportarea consolidată la nivel de grup. Prin această constatare s-a validat faptul că presiunea legislativă, cerințele de transparență și maturitatea companiilor mari influențează comportamentul de raportare nefinanciară în mod direct. Acest obiectiv fundamentează necesitatea intervențiilor concrete pentru sprijinirea companiilor mici și mijlocii de pe piața AeRO, concluziile fiind considerate drept acțiuni viitoare prin care se reduc decalajele dintre cele două segmente de piață, facilitând convergența spre practici uniforme și comparabile la nivelul pieței de capital (Op 8).

Cea mai importantă parte a cercetării empirice este testarea econometrică pentru **constatarea relațiilor de interdependență dintre variabilele de guvernare corporativă și gradul de conformitate ESG**. Modelul econometric ales are în vedere următoarele variabile:

$$Scor_{ESGi} = \beta_0 + \beta_1 Marime_{CA} + \beta_2 Dualitate + \beta_3 Diversitate + \beta_4 Neexecutivi + \beta_5 \ln Angajati + \beta_6 Vechime + \mu_i + \tau_i + \varepsilon$$

Prin modelul econometric ales am identificat o relație de interdependență semnificativă, astfel, 69% din variația gradului de conformitate ESG este explicată prin variabilele de guvernare corporativă și cele de control utilizate ($R^2 = 0,691$). Arhitectura guvernării corporative și dimensiunea companiei sunt predictorii robusți pentru raportarea de sustenabilitate pe piața de capital din România (Op 9).

Diversitatea de gen s-a dovedit cea mai influentă variabilă de guvernare utilizată. Coeficientul de regresie sugerează că scorul ESG crește cu aproximativ 4,8 puncte la creșterea ponderii femeilor în CA. Acest aspect este susținut și de corelația moderată dintre cele două variabile de 0,372, astfel, consiliile de conducere diversificate iau decizii mai responsabile din punct de vedere al raportării de sustenabilitate (Op 9).

Corelația dintre mărimea CA, măsurată prin numărul de membri și scorul ESG al companiilor este puternică ($r=0,665$), modelul regresiei având de asemenea efect. Adăugarea unui membru în CA generează o creștere a scorului ESG cu 0,8 puncte. Pragul de semnificație pentru această analiză este 10%, fiind nevoie și de alte resurse interne ale companiei pentru corelarea mărimii CA și obținerea unui impact robust (Op 9).

Un rol predominant în analiză îl deține variabila de control, *numărul de angajați* al companiei, exprimat prin logaritmul natural. Această variabilă are cel mai ridicat coeficient ($B = 6,737$, $p < 0,001$) și o corelație puternică ($r = 0,727$). *Creșterea* cu o unitate logaritmică a numărului de angajați conduce la o creștere de aproximativ 6 puncte a scorului ESG, astfel se demonstrează că superioritatea resurselor de care dispune o companie este critică pentru raportarea de sustenabilitate (Op 9).

Prin analiza realizată, am *infirmat influența directă a dualității funcțiilor de conducere și ponderea membrilor neexecutivi* în reflectarea gradului de conformitate ESG. Având în vedere intervalele de semnificație statistică ($p = 0,354$, respectiv $p = 0,817$), *aceste variabile nu au o influență pe baza eșantionului de 37 de companii* listate la BVB (Op 9).

În ceea ce privește **determinarea influenței scorului ESG construit pe baza gradului de conformitate asupra a 8 indicatori financiari**, am folosit următorul model econometric:

$$ROA_i = \beta_0 + \beta_1 \text{Scor}_{ESG} + \beta_2 \text{LEV} + \beta_3 \text{LG} + \beta_4 \text{LNActive totale} + \beta_5 \ln \text{Angajati} + \mu_i + \tau_i + \varepsilon$$

Liderii clasamentului financiar realizat pe seama *Z Score* total standardizat în intervalul 2016-2024 sunt următorii: pe primul loc regăsim *Hidroelectrica S.A.* cu un punctaj de 12,46 puncte, urmat de *Conpet S.A.* cu 8,91 și *Aerostar S.A.* cu 7,35. Acestea au obținut valori peste media eșantionului cercetat pe seama celor 8 indicatori financiari. *Singura* companie de pe piața AeRO care a obținut un *Z Score total pozitiv* este *Arobs Transilvania Software S.A.* cu 5,17 puncte, reușind să depășească media companiilor de pe piața reglementată. Acest aspect susține faptul că *mărimea activelor totale* deținute de o companie *nu este o condiție obligatorie* pentru *eficiență financiară*. O particularitate a eșantionului este reprezentată de performanța companiilor OMV Petrom S.A și Digi Communications, unde dimensiunea activelor temperează ratele de rentabilitate, în prezența unui scor ESG ridicat. Dimensiunea activelor și a numărului de angajați poate tempera ratele de rentabilitate a unei companii. Pe ultimele poziții ale clasamentului financiar regăsim Romaero S.A. cu -9 puncte și ArcelorMittal Hunedoara S.A. cu -6. Valorile negative indică o distanță semnificativă față de media eșantionului de companii analizate din perspectiva profitabilității și a lichidității. Metoda standardizării celor 8 indicatori a creat posibilitatea de a pune în oglindă performanța globală a companiei, oferind cadrul de

testare a influenței rentabilității economice în gradul de conformitate ESG, analiza fiind dezvoltată în etapa următoare a cercetării.

Pentru **determinarea influenței scorului ESG asupra indicatorilor financiari** am testat un *model econometric de regresie liniară multiplă*, rezultatele eșantionului cercetat indicând o independență statistică între gradul de conformitate și ROA. Deși modelul explică *20% din variația ratei de rentabilitate*, la nivelul companiilor analizate de pe BVB *variabilele independente și de control nu formează un model predictiv* deoarece nu se încadrează în intervalul de semnificație statistică ($F = 1,621$).

Prin *analiza de regresie realizată, conformitatea standardelor ESG nu este în prezent un factor ce determină rentabilitatea economică*. Eforturile pe care le fac companii analizate pentru alinierea la practicile de raportare nefinanciară se asimilează cu costurile operaționale, fără a avea capacitatea să genereze un impact pozitiv în randamentul acestora. *Lichiditatea este singurul predictor cu impact statistic semnificativ asupra gradului de conformitate nefinanciară măsurat prin scorul ESG*. *Succesul financiar este dictat de gestionarea eficientă a fluxurilor de numerar*, politicile de durabilitate fiind secundare în raport cu stabilitatea companiilor pe termen scurt. Deși companiile de dimensiuni mari tind să obțină scoruri ESG mai ridicate, dimensiunea acestora nu garantează direct o eficiență financiară superioară. Prin analiza de regresie am constatat că mărimea activelor nu se traduce direct într-o rentabilitate mai ridicată, astfel am infirmat avantajul companiilor de dimensiuni mari în raport cu media obținută pe piață (Op 10).

Pentru îndeplinirea obiectivului operațional privind **influența publicării rapoartelor nefinanciare asupra prețului acțiunilor**, am aplicat *metoda studiului de eveniment* asupra companiilor de pe piața reglementată, fereastra folosită fiind de *21 de zile*. Astfel, am cercetat *reacția imediată a pieței* prin compararea prețului mediu din ultimele 10 zile înainte de eveniment și prețul din ziua 0 când a fost publicat raportul nefinanciar al companiilor. Această analiză a fost continuată pentru încă 10 zile, pentru a observa *reacții ulterioare ale pieței*.

În ceea ce privește *reacția imediată a pieței*, *46% dintre companii au înregistrat variații de preț peste pragul de semnificație de 1%*, însă direcția acestora este perfect echilibrată, *50% fiind creșteri, respectiv 50% scăderi ale prețului acțiunilor* în ziua publicării. Piața BVB la

momentul actual *nu percepe publicarea rapoartelor de sustenabilitate drept semnale univoc pozitive*, fiind informații secundare, deja încorporate în prețul acțiunilor (Op 11).

Având în vedere *analiza următoarelor 10 zile* de la data publicării evenimentului, se observă o *înclinație spre creșterea* prețului acțiunilor, în cazul a *53% dintre emitenți*, însă volatilitatea este ridicată. Analiza primelor 5 companii în materie de scor ESG surprinde faptul că 4 dintre acestea înregistrează scăderi ale prețului acțiunilor după publicarea rapoartelor nefinanciare. Acest lucru sugerează că *investitorii percep cerințele complexe de raportare drept o povară în materie de costuri* sau că piața avea așteptări prea ridicate (Op 11).

Contribuții personale:

- Având în vedere că 75% dintre respondenții chestionarului consideră **raportarea aspectelor nefinanciare drept instrument de marketing**, dar care generează un nivel redus de încredere cu privire la autenticitatea și veridicitatea acțiunilor de mediu și sociale ale companiilor. Din răspunsurile transmise rezultă faptul că în prezent **specialiștii economici au o implicare limitată** în întocmirea raportării informațiilor nefinanciare din notele explicative la situațiile financiare, **preferând pe viitor externalizarea** acestor informații (*Capitolul 2.2 – Op 5*).
- **Dezvoltarea unui cadru metodologic pentru evaluarea gradului de conformitate al raportării ESG**, bazat pe o analiză exhaustivă a standardelor internaționale de raportare a durabilității (GRI, SASB, TCFD, IR, ESRS, IFRS S1 și S2) prin aliniere la cerințele introduse de către Directiva CSRD. Caracterul inovator al cadrului metodologic derivă din abordarea integrativă, utilizând fiecare punct forte al standardelor menționate, adaptându-le sub o formă coerentă și aplicabilă la nivel de companii listate la BVB. Operaționalizarea este definită prin criterii generale și structurale ale dimensiunilor de mediu, sociale și guvernanta, utilizând mai apoi metoda scorurilor. Folosirea unui sistem de ponderi și coeficienți de importanță a fost necesară pentru demonstrarea și cuantificarea gradului de conformitate al raportării ESG, permițând analize comparative între companii și sectoare de activitate (*Capitolul 4.2.1 – Os 7*).
- **Identificarea necesității unei platforme europene** prin care se realizează **centralizarea datelor nefinanciare** esențiale precum și **a rapoartelor de durabilitate** realizate prin utilizarea **modelului digital XBRL**. Această platformă facilitează accesul la informațiile

ESG, îmbunătățește comparabilitatea între companii și sectoare de activitate, devenind un sprijin părților interesate (*Capitolul 4.2.3 – Os 7*).

- **Testarea și validarea cadrului metodologic pentru evaluarea gradului de conformitate ESG** asupra celor 37 de companii listate pe BVB (*Capitolul 5.1 – Op 7*).
- **Diversitatea de gen a membrilor CA are un efect pozitiv asupra scorului ESG.** Creșterea procentului de persoane de sex feminin în cadrul structurilor de conducere a unei companii generează un grad mai ridicat de receptivitate la matricea de materialitate a părților interesate. Rezultatele pot fi direct corelate cu 2 teorii. Teoria părților interesate: structurile de conducere diverse au tendința de a fi mai receptive la interesele stakeholderilor. Teoria dependenței resurselor: prin diversitatea de gen în conducerea unei companii se obțin competențe și perspective variate, rezultatul fiind concretizat prin decizii strategice îmbunătățite (*Capitolul 5.1 – Op 9*).
- **Identificarea unei tendințe de creștere a gradului de conformitate ESG prin creșterea numărului de membri în board-ul de conducere al unei companii.** Dimensiunea board-ului deține efecte marginale și condiționate de alți factori precum structura și independența membrilor. Relația dintre numărul membrilor și scorul ESG nu este pur liniară, astfel impactul fiecărui membru nu este constant (*Capitolul 5.1 – Op 9*).
- **Efectul dimensiunii companiei în gradul de conformitate ESG.** Prin modelul econometric propus, dimensiunea companiei (logaritm natural număr de angajați) a obținut cea mai mare valoare a coeficientului standard, fiind cel mai bun predictor al conformității. Astfel, companiile de dimensiuni reduse de pe piața AeRO nu evită raportarea de sustenabilitate, însă nu dețin resursele necesare, scalabile. Apare astfel **necesitatea stringentă de standarde nefinanciare simplificate** pentru companiile mici și mijlocii (*Capitolul 5.1 – Op 9*).
- **Realizarea unui clasament financiar** al companiilor analizate prin **utilizarea Z Score-ului total** al celor 8 indicatori, punând în oglindă gradul de conformitate ESG și performanța financiară pentru obținerea unei imagini globale (*Capitolul 5.2 – Op 10*).
- **Investițiile în politici de mediu, sociale sau de guvernare sunt neutre din punct de vedere al profitabilității pe termen scurt**. Având în vedere cercetarea pe o piață emergentă, transmiterea valorii criteriilor ESG spre profitabilitate este în fază incipientă. **Profitabilitatea** este în continuare **dictată** de factorii financiari clasici precum

lichiditatea generală. Creșterea lichidității cu o unitate generează creșterea ROA cu aproximativ 1,8 unități. Având în vedere că lichiditatea este singura variabilă semnificativă din modelul econometric testat, supraviețuirea financiară este atât de critică încât eclipsează beneficiile strategice ale raportării de sustenabilitate (*Capitolul 5.2 – Op 10*).

- Utilizarea raportării **ESG drept instrument de conformitate legislativă și tehnică reputațională pe piața emergentă a BVB.** Prin identificarea unor corelații extrem de puternice între gradul de conformitate ESG și dimensiunea companiei (0,777 pentru active totale și 0,727 pentru numărul de angajați, ambele valori fiind exprimate sub formă de logaritmi naturali) am demonstrat că această practică de raportare nu se bazează strict pe o strategie de eficiență, fiind mai degrabă un atribut al companiilor mari. Acestea au posibilități financiare și resurse necesare pentru implementarea unor procese complexe de colectare și publicare a informațiilor nefinanciare de o manieră transparentă. Valoarea adăugată în această cercetare este dictată de neutralitatea profitului prin analiza de regresie, demonstrând absența influenței scorului ESG asupra ROA. Scorul ESG ridicat semnificativă responsabilitate și satisfacerea cerințelor legislative (teoria legitimității), astfel, raportul de sustenabilitate nu este folosit drept un vector de performanță, fiind mai degrabă un activ de imagine (*Capitolul 2.2 și Capitolul 5.2 – Op 10*).
- Rezultatele cercetării empirice asupra companiilor listate pe piața de capital din România relevă faptul că *raportarea de sustenabilitate are un rol secundar față de raportarea financiară clasică.* Investitorii nu percep **gradul de conformitate ESG** drept activ generator de valoare adăugată imediată sau capitalizare bursieră, fiind mai mult un exercițiu de conformare și responsabilitate (*Capitolul 5.3 – Op 11*).

Limite ale cercetării și oportunități viitoare de cercetare

Cercetarea prezintă anumite limitări care trebuie luate în considerare. În primul rând, analiza s-a bazat exclusiv pe baza de date Web of Science, ceea ce, deși asigură o calitate superioară a surselor incluse, poate duce la omiterea unor lucrări relevante din alte baze de date precum Google Scholar, Scopus sau Dimensions. De asemenea, utilizarea termenului „sustenabilitate” ca punct de referință poate influența rezultatele, având în vedere că viitoarele cercetări ar putea acorda o mai mare importanță termenului „durabilitate”.

Metodologia cantitativă utilizată oferă o perspectivă obiectivă asupra raportării ESG, dar nu surprinde dimensiunea calitativă, cum ar fi percepțiile sau opiniile managerilor și factorilor decizionali. Totodată, nu s-a analizat impactul unor factori externi majori, precum crize economice, pandemii sau conflicte geopolitice, care pot influența semnificativ sustenabilitatea și raportarea nefinanciară.

Chestionarul privind conștientizarea importanței raportării de durabilitate prezintă mai multe limitări semnificative. În primul rând, dimensiunea redusă a eșantionului (78 de respondenți) poate afecta reprezentativitatea rezultatelor și influența percepția generală asupra unui sector de activitate. Includerea unor categorii precum manageri, antreprenori, investitori sau specialiști CSR/ESG ar putea îmbunătăți validarea concluziilor.

În viitor cercetarea va explora integrarea criteriilor ESG în strategiile de investiții, analizând impactul acestora asupra performanței financiare și comportamentului investitorilor. Se va realiza o comparație între randamentele fondurilor ESG și cele tradiționale pentru a identifica factorii determinanți ai succesului investițional.

Deși demersul științific a oferit o imagine cuprinzătoare în ceea ce privește conformitatea ESG pe piața de capital din România, complexitatea acestui fenomen și dinamica reglementărilor deschid oportunități semnificative de explorare academică. Astfel, considerăm o direcție prioritară de extindere a cadrului metodologic prin realizarea unui studiu comparativ între piața emergentă din țara noastră și o piață cu un grad ridicat de maturitate și cu o tradiție existentă în materie de sustenabilitate.

Bibliografie

Articole științifice și cărți de specialitate

1. Adadi, A. (2021). A survey on data-efficient algorithms in big data era. *Journal of Big Data*, 8(1), 1-9.
2. Adams, C., (2017). Conceptualising the contemporary corporate value creation process. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 30(4), pg. 906-931.
3. Adams, C., Mueller, F. (2024). Academics and policymakers at odds: The case of the double materiality assessment in sustainability reporting. *Accounting, Auditing, Accountability Journal*, 37(3), pg. 821-845.
4. Adel, A. (2022). Future of Industry 5.0 in society: human-centric solutions, challenges and prospective research areas. *Journal of Cloud Computing*, 11(40), 4-13.
5. Agosto, A. (2023). How to combine ESG scores? A proposal based on credit rating prediction. *Corporate Social Responsibility & Environmental Management*, 30(6), 3222-3230.
6. Albu, N. Albu, C., Dumitru, M., Dumitru F. (2013). Pluralitate sau convergență în standardele de raportare a sustenabilității? *Revista Amfiteatrul Economic*, 15(7), 513-527.
7. Albu, N. Durica, A., Grigore, N., Grigoraș, D., Mateescu, R., Ichim, A. (2013). Guvernanța corporativă în România. Percepții și perspective. *Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor*, 6(1), 36-42.
8. Albușescu, C., & Turcu C. (2022). Productivity, financial performance and corporate governance: evidence from Romanian R&D firms. *Applied Economics*, 54(51), 956-975.
9. Alexandru, A., Cordoș, D. (2018). Utilizarea Tehnologiilor Big Data și IoT în Domeniul Sănătății. *Revista Română de Informatică și Automatică*, 29(4), 75-84.
10. Alles, M. (2015). Drivers of the use and facilitators and obstacles of the evolution of big data by the audit profession. *Accounting Horizons*, 29(2), pg. 439-449.
11. Allesi, L., Ossola, E., Panzica, R. (2021). What greenium matters? The role of the EU Taxonomy in sustainable investments. *Journal of Financial Stability*, 54, pg. 1-12.
12. Amaral, M., Willerding, I., Lapolli, E. (2023). ESG and sustainability: the impact of the pillar social. *Concilium*, 23(13), pg. 186-199.
13. Amironesei, A. (2021). Tehnologia Blockchain în executarea contractelor de publicitate comercială online. *Analele Științifice ale Universității A.I. Cuza Iași, seria Științe Juridice*, 27, 127-136.
14. Antonescu, D. (2022). Reziliența comunităților locale în fața schimbărilor climatice: O perspectivă asupra gestionării resurselor și dezvoltării durabile în România. *Revista de Economie și Strategii de Dezvoltare*, 5(1), pg. 78-94.
15. Apanel, A. (2025). The importance of CSR for MSP companies in Poland: benefits, barriers and good practice examples. *Economic and Regional Studies*, 18(1), 108-119.
16. Bahadir, O., Akarsu, S. (2024). Does Company Information Environment Affect ESG-Financial Performance Relationship? Evidence from European Markets. *Sustainability*, 16(7), 270-281.
17. Barangă, L., Țanea, E. (2022). Introducerea raportării ESG - beneficii și provocări. *Revista de Studii Financiare*, 7(13), 174-181.
18. Battisti, E., Alfiero, S., Leonidou, E. (2024). Remote working and digital transformation: A strategic perspective on agility and business model resilience. *Journal of Business Research*, 172, pg. 114-121.

19. Bătae, O., Feleagă, E. (2020). Corporate Governance în Listed and State-Controlled Companies in the Romanian Energy System,. *Audit Financiar*, XVIII(2), 395-410.
20. Berger, T., Frey, C. (2016). *Digitalization, jobs and convergence in Europe: strategies for closing the skills GAP*. Oxford University Press.
21. Bigioi, A. (2015). *Teoria generală a guvernății corporative*. București: Editura ASE.
22. Bonson, E., Bednarova, M. (2015). CSR reporting practices of Eurozone companies: Their digital presence and the influence of ownership structure. *Online Information Review*, 39(2), pg. 213-231.
23. Borbely, L. (2023). Dezvoltarea durabilă. *Curierul Judiciar*, XXII(4), 15-19.
24. Bornstein, B., Bordons, M. (2021). Is funding related to higher research impact? Exploring its relationship and the mediating role of collaboration in several disciplines. *Journal of Informetrics*, 15(1), pg. 21-27.
25. Botez, D. (2013). Raportarea integrată - sfârșit sau un nou început pentru raportarea financiară??. *Audit Financiar*, 2(98), 23-29.
26. Bowen, H. (1953). *Social responsibilities of the businessman*. Yowa City: Harper&Row.
27. Bran, F., Ioan, I. (2020). *Sustenabilitate și politici economice*. București: Editura Economică.
28. Breijer, R., Orij, R. (2022). The comparability of non-financial information: An exploration of the impact of Directive 2014/95/UE. *Accounting in Europe*, 19(2), pg. 332-361.
29. Bresciani, F., Ciampi, F., Meli, F., Ferraris, A. (2021). Using big data for co-innovation processes: Mapping the field of data-driven innovation, proposing theoretical developments and providing a research agenda. *International Journal of Information Management*, 60, 20-31.
30. Broniewicz, E., Jastrzebska, E., Lulewicz, A. (2024). Reporting corporate governance in accordance with European Sustainability Reporting Standards. *Economics and Environment*, 88(1), pg. 719-735.
31. Buallay, A. (2022). Sustainability reporting and firm performance: The moderating role of corporate governance. *International Journal of Emerging Markets*, 17(7), pg. 1658-1686.
32. Buchetti, B., Arduino, F., Perichizzi, S. (2025). A literature review on corporate governance and ESG research: Emerging trends and future directions. *International Review of Financial Analysis*, 97, 1-15.
33. Bucurean R., Roiban, R. (2025). ESG Reporting in Romania: assessing sustainability practices and their financial impact on bet-listed companies. *Analele Universității din Oradea. Seria științe economice*, 206-219.
34. Bugge, H., Watters, L. (2003). A Perspective on Sustainable Development after Johannesburg on the Fifteenth Anniversary of Our Common Future, Vol. 15, pg 359-366. (G. H. Brundtland, Interviewer) *Georgetown International Environmental Law Review*.
35. Carroll, A. (1991). The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders. *Business Horizons*, 34(4), pg. 39-48.
36. Carroll, A. (1999). Corporate Social Responsibility: Evolution of a Definitional Construct. *Business&Society*, 38(3), 268-295.
37. Castro, G. Fernandes, M., Colsa A. (2021). Unleashing the convergence amid digitalization and sustainability towards pursuing the Sustainable Development Goals (SDGs): A holistic review. *Journal of Cleaner Production*, 280(1).

38. Catelle, W. (2018). European Union Directive 2014/95 on Non-financial Reporting: A Successful Experimentalist Governance Architecture. *Kings Student Law Review*, 9(1), 53-62.
39. Celan, A., Trusevici A. (2019). Blockchain: o nouă eră a economiei? *Conferința Științifică Internațională Interuniversitară, 1*, pp. 103-109. Bălți, Republica Moldova.
40. Ciornei, I. (2022). Despre Taxonomia UE și principiul DNSH - „Do No Significant Harm”. *Bucovina Forestieră*, 22(2), 167-195.
41. Constantinescu, M. (2018). Elemente de istorie a scientometriei și bibliometriei. Scientometria și bibliometria: cum au apărut și cu ce se ocupă? *Biblioteca Națională a României - Informare și documentare*, 10, 75-80.
42. Cooper, L., Holderness, D., Sorensen, T., Wood, D. (2019). Robotic Process Automation in Public Accounting. *Accounting Horizons*, 33, 15-35.
43. Dai, J., Vasarhelyi, M. (2017). Toward blockchain – based accounting and assurance. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, 14(1), pg. 5-21.
44. Dai, J., Vasarhelyi, M. (2020). Audit and accounting transformation: The era of Big Data, Intelligent Automation and Blockchain. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, 17(1), pg. 1-9.
45. Davenport, T., Guha, A., Grewal, D., Bressgott, T. (2020). How artificial intelligence will change the future of marketing. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 48(1), pg. 24-42.
46. Davis, K. (1960). Can Business Afford to Ignore its Social Responsibilities. *California Management Review*, 2, 70-76.
47. Dănescu, T., Prozan, M. (2020). *Auditul intern - Interferențe între teorie și practică*. București: Editura Economică.
48. Dănescu, T., Matei, R. (2021). Evolutionary benchmarks in sustainability reporting. Incursion from the Brundtland Report to the Sustainable Development Goals. *Studia Universitatis Petru Maior, Series Oeconomica*, 2, 37-48.
49. Deliu, D. (2024). Sustaining the Sustainable Sustainability: Leveraging Digitalization and Emerging Technologies by the Auditor in Providing Assurance on Sustainability Reporting. *Audit Financiar*, XXII(2 (174)), 301-319.
50. Dey, M., Sircar, S. (2012). Integrating corporate social responsibility initiatives with business strategies: a study of some Indian companies. *The IUP Journal of Corporate Governance*, XI(1), 36-51.
51. De Villiers, C., Hsiao, P., Maroun, W. (2020). Developing a conceptual model of influences around integrated reporting, new insights and directions for future research, *Mediterranean Accountancy Research*, 28(5), pg. 665-687.
52. Dinu, M. (2021). *Provocări și soluții în dezvoltarea durabilă a României*. București: Editura Universitară.
53. Donica, A. (2017). *Educația pentru dezvoltare durabilă a mediului. Curs universitar*. Chișinău: Universitatea Ion Creangă - Garomont Studio.
54. Donici, V. (2023). Avantajele și limitările folosirii metodei bibliometrice în analiza tezelor de doctorat. *Buletinul Științific al Universității de Stat „B.P. Hașdeu” din Cahul: Științe Sociale*, XVII(2), 99-117.
55. Dragomir, V. (2021). *Curs Sisteme de Guvernanță Corporativă - ASE București*. Accesat în 15.12.2024 pe site-ul: http://voicudragomir.ase.ro/pdf/guvernanta_tecofig/curs_complet.pdf

56. Drucker, P. (1984). The New Meaning of Corporate Social Responsibility. *California Management Review*, 26, 53-55.
57. Ehlers, T., Mojon, B., Packer, F. (2020). Green bonds and carbon emissions: Exploring the case for a rating system at firms level. *BIS Quarterly Review*, 1, pg. 31-47.
58. Eichhorn, S., Hans, M., Schon, M. (2021). *A participatory Multi-Stakeholder Approach to Implementing the Agenda 2030 for Sustainable Development. Theoretical Basis and Empirical Findings*. Springer.
59. Ermiş, S. (2022), The ESG Impact on Financial Performance at the company level, *Finance and Banking*, 2, 293-304.
60. Fattinnanzi, E. (2018). The quality of the city. The role of evaluation in methodologies to the preparation of plans and projects. *Journal Valori e Valutazioni*, 20, 3-12.
61. Feleagă, L., Ignat, I., Stoica, O. (2025). Sustainability Reporting and the Role of Accountants: A Structured Literature Review, *Revista Economică*, 77(1), pg. 125-136.
62. Fernando, C., Sharfman, M., Uysal, V. (2017). Corporate environmental policy and shareholder value: Following the smart money. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 52(5), pg. 2023-2051.
63. Filosa, M., Lee, D., Njie, A. (2024, 09). *Stand by ESG? Our Annual State of U.S. Sustainability Reports*. Accesat în data de 15.12.2024 pe site-ul Teneo Insights: <https://www.teneo.com/app/uploads/2024/09/Stand-by-ESG-Our-Annual-State-of-US-Sustainability-Reports.pdf>
64. Flammer, C., Hong, B., Minor, D. (2019). Corporate governance and the rise of integrating corporate social responsibility criteria in executive compensation. *Strategic Management Journal*, 40(7), pg. 1097-1122.
65. Fonseca, A., McAllister, M., Fitzpatrick, P. (2014). Sustainability reporting among mining corporations: A constructively critical analysis of GRI-based reporting. *Journal of Cleaner Production*, 84, pg. 70-83.
66. Freeman, R., *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Cambridge University Press.
67. Frey, C., Osborne, M. (2017). The future of employment: How susceptible are jobs to computerization? *Technological Forecasting and Social Change*, 114, pg. 254-280.
68. Friedman, M. (1970, 09 13). The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits. (T. N. Magazine, Interviewer)
69. Frunză, S. (2011). *Comunicare etică și responsabilitate socială*. București: Tritonic.
70. Gao, J. (2022). Analysis of Enterprise Financial Accounting Information Management from the Perspective of Big Data. *International Journal of Science and Research*, 11(5), 1272-1276.
71. Garg, M., Sharma, A. (2024). Board ESG expertise and corporate sustainability performance: The mediating role of green innovation. *Journal of Cleaner Production*, 415, pg. 137-145.
72. Gănescu, C., Gangone, A., Asandel, M. (2013). Rolu strategiilor de responsabilitate socială ale întreprinderilor din sectorul automotive european în dezvoltarea afacerilor sustenabile. *Strategii manageriale*, 13-21.
73. Geissdoerfer, M., Savaget, P., Bocken, N., Hultink, E. (2017). The Circular Economy – A new sustainability paradigm? *Journal of Cleaner Production*, 143, pg. 767-768.
74. Ghobakhloo, M. (2024). Beyond Industry 4.0: A systematic review of Industry 5.0. *Asia Pacific Journal of Business Administration*, 16(4), pg. 889-915.

75. Gillan, S., Koch, A., Starks, L. (2021). Firms and social responsibility: A review of ESG and CSR research in corporate finance. *Journal of Corporate Finance*, 66.
76. Grosu, V., Tănăsă, M. (2019). Aportul raportării integrate în asigurarea sustenabilității. *Conferința Științifică Internațională „Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători”*, (pp. 143-147). Chișinău.
77. Groșanu, A., Fulop, M., Cordoș, G., Raita, G. (2020). Provocări și tendințe privind încorporarea Big Data în profesia contabilă: de la abordarea tradițională la viitorul profesionist contabil. *CECCAR Business Review*, 11, 50-58.
78. Hahn, R. (2011). Integrating corporate responsibility and sustainable development. A normative conceptual approach to holistic management thinking. *Journal of Global Responsibility*, 2(1), 8-22.
79. Hahn, R., Buttgen, M. (2023). The Social Dimensions of Corporate Sustainability: Review of an Evolving Research Field. *Sustainability*, 15(4), pg. 32-48.
80. Hart, S., Dowell, G. (2011). A natural-resource-based view of the firm: Fifteen years after. *Journal of Management*, 37(5), pg. 1464-1479.
81. Hermann, M., Pentek, T., Otto, B. (2015). Design Principles for Industrie 4.0 Scenarios: A Literature Review. *Business Engineering Institute St. Gallen*, 1, 4-15.
82. Heyden, K., Heyden, T. (2021). Market reactions to the arrival and containment of COVID-19: An event study. *Finance Research Letters*, 38, 1-13.
83. Hietala, H., Pavarinta, T. (2021). Benefits Realisation in Post-Implementation Development of ERP Systems: A Case Study. *Centeris Conference: Procedia Computer Science*, 181, pp. 419-426.
84. Hodapp, S., Tegtmeyer, S. (2023). The EU Taxonomy: Implementation challenges and its impact on sustainable finance. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 13(2), pg. 1-20.
85. Iancu, F., Mățiș, C., Mățiș, C. (2023), Analysis of the Impact of Environmental, Social and Governance Factors on the Performance of Firms, *Annals of „Dunărea de Jos” University of Galați*, 2, 1-8.
86. Imbrescu, C., Hațegan C. (2017). Ex-ante Study about Disclosure of Non-financial Information by Romanian Companies from Agriculture and Manufacture of Food Products. *Journal of Economics and Business Research*, 23(2), 1-8.
87. Ionescu, G. (2023). Provocările implementării Directivei CSRD în România: Standardizarea și digitalizarea raportării ESG. *Revista de Audit și Guvernanță Corporativă*, 15(2), pg. 45-58.
88. Ivaniuc, A., Cosmulese, C. (2020). Raportarea integrată dintr-o perspectivă teoretică. *Conferința Științifică Internațională „Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători”*, (pp. 166-172). Chișinău.
89. Kabaha, A., Gribincea, A. (2021). Utilizarea Revoluției 4.0 pentru viața pe Terra. *Economics, Social and Engineering Science Journal*, 1(2), 94-100.
90. Kloviene, R., Gimzauskiene, E. (2015). The effect of information technology on accounting system characteristics. *Journal of Applied Accounting Research*, 16(2), pg. 219-236.
91. Kokina, J., Davenport, T. (2017). Artificial intelligence in accounting and auditing. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, 14(1), pg. 115-122.

92. Kovastas, M., Eriskiu, L., Devea, M., Panucar, D., Gorg, H. (2022). Big Data for Healthcare Industry 4.0; Application, challenges and future perspectives. *Expert Systems with Applications*, 200, 12-21.
93. Lariviere, V., Haustein, S., Borner, K. (2015). Long-Distance Interdisciplinarity Leads to Higher Scientific Impact. *PLOS One*, 10(9), pg. 1-8.
94. La Torre, M., Valentinetti, D., Dumay, J., Rea, M. (2018). Improving corporate disclosure through XBRL: An evidence-based analysis. *Journal of Intellectual Capital*, 19(2), pg. 338-357.
95. Lăcurezeanu, R. Tiron, A., Bresfelean, V. (2020). Robotic Process Automation in Audit and Accounting. *Audit Financiar*, XVIII(4 (160)), 752-770.
96. Mariani, M., Wamba, F. (2020). Exploring how consumer goods companies innovate in the digital age: The role of big data analytics companies. *Journal of Business Research*, 121, 338-352.
97. Matei, F., Boboc, C., Ghiță, S. (2021). The relationship between corporate social responsibility and financial performance in romanian companies. *Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research*, 55(3), 297-314.
98. Mathur, A., Dabas, . (2022). Evolution from Industry 1.0 to Industry 5.0. *4th International Conference on Advances in Computing, Communication Control and Networking*, (pp. 1390-1394). India.
99. Mannetti, G., Bellucci, M. (2016). Stakeholder engagement and sustainability reporting. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 29(6), pg. 985-1011.
100. McWilliams, A., Siegel, D. (2016). Corporate Social Responsibility: Strategic implications. *Journal of Management Studies*, 43(1), 1-18.
101. Migliorelli, M. (2021). What do we mean by sustainable finance? Assessing existing frameworks and policy risks. *Sustainability*, 13(2), pg. 92-99.
102. Mihăilă, S., Ravdan, G. (2018). Conceptul de guvernănanță corporativă și evoluția acestuia la nivelul entităților din România. *Conferința Științifică Internațională „Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători”*, 2, pp. 55-63. Chișinău.
103. Mihăilă, S., Bărbieru, A. (2017). Unele aspecte privind raportarea integrată și perspective de dezvoltare în Republica Moldova. *Conferința Științifică Internațională „Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători”*, (pp. 1-7). Chișinău.
104. Mincu, C. (2018). National Defence and sustainable development. *Journal of Military Science*, 52, 5-22.
105. Moiescu F. (2025). Sustainability and Financial Performance: Exploring the Interconnections Through the Accounting Perspective in Romania. *Annals of „Dunărea de Jos” University of Galați*, 2, 250-258.
106. Moll, J., Yigitbasioglu, O. (2019). The role of internet-related technologies in shaping the work of accountants: New directions for accounting research. *The British Accounting Review*, 51(6), pg. 1-12.
107. Mondini, G. (2019). Sustainability Assessment: from Brundtland Report to Sustainable Development Goals. *Journal Valori e Valutazioni*, 23, 129-138.
108. Mori, K., (2024). The Evolution of Sustainable Development: From the Brundtland Report to the Sustainable Development Goals. *Sustainability*, 16(3), pg. 11-21.

109. Mrchkovska, N., Dolsak, N. (2023). Does ESG privilege climate action over social and governance issues? A content analysis of BlackRock CEO Larry Fink annual letters. *PLOS Sustainability and Transformation*, 2(12), 59.
110. Murat, C. M. (2024). The Effect of Corporate Governance on the Quality of Integrated Reporting and ESG Risk Ratings. *Sustainability*, 17(11), 1-29.
111. Mureșanu, L. (2010). *Etică și responsabilitate socială în marketing. Aspecte economice și juridice*. București: C.H. Beck.
112. Nazanin, P., Farzad, Y. (2020). Industry Revolutions Development from Industry 1.0 to Industry 5.0 in Manufacturing. *Journal of Industrial Strategic Management*, 5(2), 44-63.
113. Neaga, F. (2018). Concepts of sustainable development. Theoretical and methodological approaches. *Institutul de Economie Mondială*, 2, 73-82.
114. Novac, A. (2017). *Economia verde pentru IMM-uri: o nouă prioritate pentru Republica Moldova*, Institutul Național de Cercetări Economice. Accesat în data de 15.01.2025 pe site-ul: https://ince.md/uploads/files/1487675202_economia-verde.pdf
115. Ochuba, N., Amoo, O., Okafor, E., Akinrinola, O., Usman, F. (2024). Strategies for leveraging Big Data and analytics for business development: a comprehensive review across sectors. *Computer Science & IT Research Journal*, 5(3), 34-41.
116. Otlet, P. (1934). *Traite de Documentation; Le Livre sur le Livre. Theorie et Pratique*. Bruxelles: Mundaneum.
117. Păunescu, M. (2020). *Suport de curs - Guvernanța corporativă, managementul riscurilor și controlul intern*. Retrieved 12 15, 2024, from https://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2020/04/Guv_corp_suport1.pdf
118. Petcu, M., Sobolevski, M., Curea, S. (2024). Integrating Digital Technologies in Sustainability Accounting and Reporting: Perceptions of Professional Cloud Computing Users. *Electronics*, 13(14), pg. 1-21.
119. Pizzi, S., Rosati, F., Venturelli, A. (2021). The determinants of business contribution to the 2030 Agenda: Introducing the SDG Reporting Score. *Business Strategy and the Environment*, 30(1), pg. 404-421.
120. Popescu, C., Dumitrescu, M. (2023). Managementul sustenabilității: Impactul raportării ESG asupra performanței și competitivității întreprinderilor românești în contextual CSRD. *Economia Contemporană*, 8(3), pg. 112-125.
121. Porter, M., Kramer, M. (2011). Creating shared value: How to reinvent capitalism – and unleash a wave of innovation and growth. *Harvard Business Review*, 89(1), pg. 62-77.
122. Quattrone, P. (2016). Management accounting goes digital: Will the move make it wiser? *Management Accounting Research*, 31, pg. 118-122.
123. Rakipi, R., Santis, D., Donza, G. (2021). Correlates of the internal audit functions use of data analytics in the Big Data era: Global Evidence. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 2-39.
124. Ranjan, J., Foropon, C. (2021). Big data analytics in building competitive intelligence of organizations. *International Journal of Information Management*, 56, 12-19.
125. Rinto, A. (2025), Strategic human resource management in the digital economy era: an empirical study of challenges and opportunities among MSMEs and startups in Indonesia. *Cogent Business & Management*, 12(1), 1-32.

126. Rios, A., Rodriguez, M., Garcia, F., (2024). Industry 5.0: Concepts and enabling technologies, *Sustainability*, 16(4), pg. 1-13.
127. Rockstrom, J., et al. (2009). A safe operating space for humanity, *Nature*, 461(7263), pg. 472-475.
128. Sachs, J. (2015). *The Age of Sustainable Development*. Columbia University Press.
129. Schaltegger, S., Burritt, R. (2010). Sustainability accounting for companies: Catchphrase or decision support for business leaders? *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 1(1), pg. 29-52.
130. Scherer, A., Rasche, A., Palazzo, G., Spicer, A. (2016). Managing for Political Corporate Social Responsibility: New Challenges and Directions for PCSR 2.0. *Journal of Management Studies*, 53(3), 273-298.
131. Schurman, B., Wong, J. (2025, 07 23). *Age inclusion is your companys next competitive advantage*. Accesat în 31.08.2025 pe site-ul Harvard Business Review: <https://hbr.org/2025/07/age-inclusion-is-your-companys-next-competitive-advantage?>
132. Schutze, F., Stede, J., Trapp, M. (2020). EU taxonomy increasing transparency of sustainable investments. *DIW Weekly Report*, 10(51), pg. 485-492.
133. See, A. (2021). Amount of data created, consumed and stored 2010-2025. *Technology and Telecommunications Journal*, 2, 12-18.
134. Sima, V., Gheorghe, I., Subic, J., Nancu, D. (2020). Influences of the Industry 4.0 Revolution on the Human Capital Development and Consumer Behavior: A Systematic Review. *SUSTAINABILITY*, 12(10), 1-28.
135. Singh, V., Singh, P., Karmakar, M., Leta, J., & Mayr, P. (2021). The journal coverage of Web of Science, Scopus and Dimensions: A comparative analysis. *Scientometrics*, 126(6), 5113-5142.
136. Stoleru, D. (2021). *Model de securitate cibernetica într-o companie de stat - Teză de master*. Chişinău.
137. Storvik, A. (2011). Experience from the Norwegian quota reform. *CESifo DICE Report*, 9(1), 35-41.
138. Teacă, A. (2021). Formarea profesională a salariaţilor în contextul apariţiei noilor tehnologii. *Revista Universul Juridic*, 1, 30-38.
139. Tijan, E. Aksentijevic, S., Ivanic, K., Jardas, M. (2019). Blockchain Technology Implementation in Logistics. *Sustainability*, 11, 1-13.
140. Vasiu, D. (2023). Analysis of the Links Between ESG Performance and Liquidity Rates for the Companies on the Emerging Markets in the European Union. *Studies in Business and Economics*, 18(3), 322-337.
141. Vega, J., Herrera, M. (2022). The EU Taxonomy and its impact on corporate reporting and investment decisions. *Sustainability*, 14(9), pg. 52-60.
142. Velte, P. (2022). Board diversity and ESG performance: A review of empirical literature. *Corporate Ownership & Control*, 19(2), pg. 8-25.
143. Vezetu, C. (2024). *ESG și influența acestora asupra rezultatelor economico-financiare ale firmelor*. Braşov: Teză de doctorat - Universitatea Transilvania din Braşov.
144. Vezetu, C., Stănculescu, R. (2024). ESG Risks and Financial Performance. Analysis of Romanian-Listed Companies. *Proceedings of the International Conference on Business Excellence*, 18(1), 2196-2210.

145. Vial, G. (2019). Understanding digital transformation: A review and a research agenda. *MIS Quarterly*, 43(1), pg. 118-144.
146. Vilhelmsson, A. (2024). *ESG Metrics: Exploring their Role in Predicting Systemic Risks in the European Financial System*. Lund: Lund University - School of Economics and Management.
147. Walton, C. (1967). *Corporate Social Responsibilities*. Belmont: Wadsworth Pub.Co.
148. Yu, X., Xiao, K. (2022). Does ESG Performance Affect Firm Value? Evidence from a New ESG-Scoring Approach for Chinese Enterprises. *Sustainability*, 14(24), 1-40.

Legislație, directive și alte cadre relevante

1. Comisia Europeană, (2010). *O Agendă digitală pentru Europa*. Accesat în data de 15.01.2025 pe site-ul <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:si0016&from=RO>
2. Comisia Europeană, (2010). *Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului - ODM*. Accesat în data de 12.01.2025 pe site-ul <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:dv0014&frontOfficeSuffix=%2F>
3. Consiliul Uniunii Europene, (2015). *Acordul de la Paris privind schimbările climatice*. Paris.
4. Consiliul Uniunii Europene, (2019). *Digital Agenda Score Board*. Accesat în data de 25.01.2025 pe site-ul <http://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/RO%20internet%20use.pdf>
5. Consiliul Uniunii Europene, (2019). *Pactul verde european*. Accesat în data de 10.12.2024 pe site-ul <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/european-green-deal/>
6. Consiliul Uniunii Europene, *Regulamentul UE 2020/852 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului UE 2019/2088*. Accesat în data de 05.01.2025 pe site-ul <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852>
7. *Directiva (UE) 2025/794 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 aprilie 2025 de modificare a Directivelor (UE) 2022/2464 și (UE) 2024/1760 în ceea ce privește datele de la care statele membre trebuie să aplice anumite cerințe de raportare și de diligență necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor*. Accesat în data de 30.09.2025 pe site-ul <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32025L0794>
8. *Directiva (UE) 2022/2464 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 537/2014, a Directivei 2004/109/CE, a Directivei 2006/43/CE și a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi*
9. *Directiva 2014/156/UE privind piețele instrumentelor financiare*. Consiliul Uniunii Europene.
10. *Directiva 2014/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2014 de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea de către anumite întreprinderi și grupuri mari*

11. *Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, art. 140, alin (1).*
12. *Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 85/2024 pentru reglementarea aspectelor referitoare la raportarea privind durabilitatea .*
13. *Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1239/2021 pentru modificarea și completarea reglementărilor contabile aplicabile operatorilor economici.*
14. *Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1938/2016 privind modificarea și completarea unor reglementări contabile.* Accesat la data de 10.01.2025 pe site-ul https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/OMFP_1938_2016.pdf
15. *Ordonanța de Urgență 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice.* Guvernul României.
16. *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (H.G. nr. 877/2018).* Accesat la data de 10.01.2025 pe site-ul <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>
17. *Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020.* Accesat la data de 15.01.2025 pe site-ul https://www.ancom.ro/uploads/links_files/Strategia_nationala_privind_Agenda_Digitala_pentru_Romania_2020.pdf

Rapoarte de specialitate și site-uri web

1. Agenda 21, (1992). *Sustainable development.* Rio de Janeiro: United Nations Conference.
2. Asociația Auditorilor Interni (2021). *Guvernanta corporativă.* Accesat în data de 15.12.2024 pe site-ul <https://www.theiia.org/en/products/learning-solutions/on-demand/organizational-governance/>
3. Banca Mondială, *CSR Program DevComm.*, Accesat în data de 30.08.2025 pe site-ul <https://www.worldbank.org/en/about/what-we-do/crinfo>,
4. CECCAR. (2011). *Codul etic național al profesioniștilor contabili, Secțiunea 100.1 Introducere și principii fundamentale.* România: Editura CECCAR, Accesat în data de 25.01.2025 pe site-ul https://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2011/09/Codul_etic_2011.pdf
5. CECCAR. (2019). *Profesia contabilă într-o economie bazată pe globalizare și digitalizare, CECCAR Business Magazine nr. 41.* Accesat în data de 20.01.2025 pe site-ul <https://www.ceccarbusinessmagazine.ro/profesia-contabila-intr-o-economie-bazata-pe-globalizare-si-digitalizare-i-a5481/>
6. Conferința de la Rio+20. (2012). *United Nations Conference on sustainable development.* Accesat în 04.12.2024 pe site-ul <http://www.uncsd2012.org/index.html>.
7. Cyberint SRI, (2021). Accesat în data de 30.01.2025 pe site-ul <https://www.sri.ro/assets/files/publicatii/buletin-special-cyber-blockchain.pdf>

8. Deloitte. (2018). *Global Chief Audit Executive Survey*. Accesat în data de 15.12.2024 pe site-ul <https://www2.deloitte.com/bg/en/pages/audit/articles/global-chief-audit-executive-research-survey.html>
9. EFRAG. (2023). *European Sustainability Reporting Standards (ESRS)*. Accesat în data de 30.08.2025 pe site-ul <https://www.efrag.org/lab6>
10. ESMA (2021). *European Single Electronic Format (ESEF): Reporting manual*. European Securities and Markets Authority Accesat în data de 31.08.2025 pe site-ul <https://www.esma.europa.eu/issuer-disclosure/electronic-reporting> .
11. ESMA (2022). *ESEF XBRL taxonomy guidelines and implementation guidance*. European Securities and Markets Authority Accesat în data de 31.08.2025 pe site-ul <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-publishes-2022-esef-xbrl-taxonomy-files-and-esef-conformance-suite> .
12. Federal Ministry of Education and Research Germany (2017). *National Action Plan on Education for Sustainable Development*. Accesat în data de 15.01.2025 pe site-ul https://www.bne-portal.de/bne/shareddocs/downloads/files/bmbf_nap_bne_en_screen_2.pdf?_blob=publicationFile
13. GRI. (2020). *Global Reporting Initiative Standards*. Accesat în data de 20.01.2025 pe site-ul <http://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/gri-standards-english-language/>
14. IFAC. (2017). *Îmbunătățirea raportării organizaționale: Cheia raportării integrate*. Accesat în data de 10.01.2025 pe site-ul <https://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2019/04/PPP-8-Enhancing-Organizational-Reporting-RO.pdf>
15. IFAC (2022). *Expanding Roles in Sustainability and Digital Transformation Priorities for Professional Accountants in Business and the Public Sector*, Accesat în data de 10.01.2025 pe site-ul <https://www.ifac.org/news-events/2022-12/expanding-roles-sustainability-and-digital-transformation-priorities-professional-accountants>.
16. IFRS Foundation. (2023). *IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability related Financial Information; IFRS s2 Climate-related Disclosures*. Accesat în data de 30.08.2025 pe site-ul <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards>
17. Integrated Reporting Framework (2021). Accesat în data de 12.01.2025 pe site-ul <http://integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/>
18. International Finance Corporation, *Good Practice Handbook on Governance and Business Integrity*. Accesat în data de 15.12.2024 pe site-ul <https://www.ifc.org>
19. KPMG (2020). *The time has come. The KPMG Survey of Sustainability Reporting*. Accesat în data de 15.09.2025 pe site-ul <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/my/pdf/time-has-comes.pdf>
20. KPMG. (2024). *European Sustainability Reporting Standards (ESRS): Key features*. Accesat în data de 30.08.2025 pe site-ul <https://kpmg.com/xx/en/our-insights/ifrg/2024/european-sustainability-reporting-standards-eu-esrs.html>

21. Nasdaq Sustainability Solutions, (2026), *What is GRI? A Guide to Global Reporting Initiative Standards for ESG Reporting*, Accesat în data de 30.08.2025, pe site-ul <https://www.nasdaq.com/articles/sustainability/gri-global-reporting-initiative?>
22. Raportul Brundtland. (1987). *Our Common Future - United Nations*. Oxford University Press. Accesat în data de 30.11.2024 pe site-ul <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>
23. SASB. (2021). *Sustainability Accounting Standards Board*. Accesat în data de 10.01.2025 pe site-ul <https://sasb.ifrs.org/standards/download/>
24. TCFD. (2017). *Task Force on Climate related Financial Disclosures*. Accesat în data de 10.01.2025 pe site-ul <https://www.fsb-tcfd.org/about/#our-work>
25. *Transformarea lumii noastre*. Accesat în data de 10.01.2025 pe site-ul <https://sdgs.un.org/2030agenda>
26. UNGC. (2004). *Who Cares Wins: Connecting Financial Markets to a Changing World*. (https://www.unglobalcompact.org/library/177, Ed.) Geneva. Accesat în data de 15.12.2024 pe site-ul <https://www.unglobalcompact.org/library/177>
27. World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report*. Accesat în data de 30.08.2025 pe site-ul <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2020/>
28. World Wide Fund for Nature. (2012). *Raportul Planeta Vie*. Accesat în data de 12.01.2025 pe site-ul https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/raport_anual_2012_wwf_romania_1.pdf